

2014-10-21

Socialnämnden

Tid 2014-10-21, kl 19:00

Plats Kommunhuset i Tumba, plan 2 rum 2

Ärenden

Justering

- 1 Reviderade länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden om ensamkommande flyktingbarn (SN 2014:138)
- 2 Yttrande över remiss - Botkyrka kommuns ungdomspolitiska handlingsplan (SN 2014:157)
- 3 Rapport från extra brukarenkät augusti 2014 - enheten för ekonomiskt bistånd (SN 2014:168)
- 4 Förvaltningschefen informerar
- 5 Utseende av personuppgiftsombud (SN 2010:55)
- 6 Sammanträdesordning 2015 för socialnämnden
- 7 Ärenden från samordningsförbundet i Botkyrka, Huddinge och Salem (SN 2014:14)
- 8 Anmälan av delegationsbeslut (SN 2014:13)
- 9 Anmälningsärenden (SN 2014:11)

Majoritetspartierna träffas i kommunalhuset i Tumba, plan 2 rum 2, kl 18.00
Oppositionspartierna träffas i kommunalhuset i Tumba, socialförvaltningens stora sammanträdesrum på plan 8, kl 18.00 .

Var vänlig och meddela Anneli Sjöberg om du inte kan närvara, tfn 530 618 34 eller anneli.sjoberg@botkyrka.se.

MATS EINARSSON
ordförande

ANNELI SJÖBERG
sekreterare

1**Reviderade länsgemensamma riktlinjer för handläggning av ärenden om ensamkommande flyktingbarn (SN 2014:138)****Beslut**

Socialnämnden antar Kommunförbundet Stockholms Läns (KSL) revidering av de länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Sammanfattning

Riktlinjerna togs fram i ett länsövergripande projekt vid KSL gällande kvalitetsförbättringar i mottagande av ensamkommande barn som bedrevs under perioden hösten 2010 till och med hösten 2012.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer samt att utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden. Ett annat syfte är att de gemensamma riktlinjerna underlättar en likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länets kommuner i olika placeringar och olika myndighetsansvar.

Behovet av revidering beror främst på omvärldsförändringar och önskemål om tydlighet i förhållandet mellan kommuner i en del frågor.

Omvärldsförändringarna handlar främst om en ny lagstiftning om utökat motagande av ensamkommande barn, det vill säga, enkelt uttryckt, Migrationsverkets nya möjligheter att anvisa barn till kommuner utan avtal.

Förtydliganden mellan kommunerna handlar framförallt om vem som gör vad kring den särskilt förordnade vårdnadshavaren, om ansvarsfördelning vid familjeåterförening och om vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun.

Förvaltningen är positiv till de reviderade riktlinjerna.

Riktlinjerna hanterar de senaste förändringarna kring mottagandet av ensamkommande barn på ett tydligt sätt samt uppfyller de tänkta syftena.

Förvaltningen föreslår att nämnden antar KSLs Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Referens
Susanne HedlundMottagare
Socialnämnden**Remiss KSL/12/0101-51****Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.****Förslag till beslut**

Socialnämnden antar Kommunförbundet Stockholms Läns (KSL) revidering av de länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Sammanfattning

Riktlinjerna togs fram i ett länsövergripande projekt vid KSL gällande kvalitetsförbättringar i mottagande av ensamkommande barn som bedrevs under perioden hösten 2010 till och med hösten 2012.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer samt att utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden. Ett annat syfte är att de gemensamma riktlinjerna underlättar en likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länets kommuner i olika placeringar och olika myndighetsansvar.

Behovet av revidering beror främst på omvärldsförändringar och önskemål om tydlighet i förhållandet mellan kommuner i en del frågor.

Omvärldsförändringarna handlar främst om en ny lagstiftning om utökat mottagande av ensamkommande barn, det vill säga, enkelt uttryckt, Migrationsverkets nya möjligheter att anvisa barn till kommuner utan avtal.

Förtydliganden mellan kommunerna handlar framförallt om vem som gör vad kring den särskilt förordnade vårdnadshavaren, om ansvarsfördelning vid familjeåterförening och om vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun.

Förvaltningen är positiv till de reviderade riktlinjerna.

Riktlinjerna hanterar de senaste förändringarna kring mottagandet av ensamkommande barn på ett tydligt sätt samt uppfyller de tänkta syftena.

Förvaltningen föreslår att nämnden antar KSLs Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn.

Marie Lundqvist
Socialchef

För kännedom:

Socialchef

Socialnämnd eller motsvarande

Kommunstyrelserna i Stockholms län

Revidering av de Länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten kring ensamkommande barn

KSLs rekommendation

Styrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 12 juni 2014 att rekommendera kommunerna att anta de reviderade länsgemensamma riktlinjerna för handläggning av ärenden om ensamkommande barn.

Bakgrund

Riktlinjerna är framtagna i det länsövergripande arbete med kvalitetsförbättringar i mottagandet av ensamkommande barn. Arbetet bedrevs i projektform under två år till följd av avsiktsförklaringen som träffats mellan länets kommuner och dåvarande landshövding, om utökat antal platser med bibehållen eller förbättrad kvalitet.

Syftet med riktlinjerna är att tydliggöra socialtjänstens ansvar i förhållande till andra aktörer samt att utgöra en samlad vägledning för handläggningen av ärenden. Ett annat syfte är att de gemensamma riktlinjerna underlättar en likvärdig behandling då dessa barn och unga är mycket rörliga mellan länets kommuner i olika placeringar och olika myndighetsansvar.

Riktlinjerna omfattar socialtjänstens ansvar för det ensamkommande barnet, även förhållande till skola, gode man och boende berörs. De behandlar såväl asyltid som hantering vid ett avvísingsbeslut och vid beviljat uppehållstillstånd. Migrationsverkets ansvar och uppgifter finns också med.

Revidering av riktlinjerna för handläggning av ärenden vid socialtjänsten - ensamkommande barn

Behov av revidering av riktlinjerna har uppkommit som en följd både av omvärldsförändringar och av önskemål om tydlighet i förhållandet mellan kommunerna i ett par frågor.

Förändringar i omvärlden handlar huvudsakligen om ny lagstiftning om utökat mottagande av ensamkommande barn (d v s lagändringen som gjorde det möjligt för Migrationsverket att anvisa barn till kommun utan

överenskommelse) och en vägledning inom området som Socialstyrelsen publicerat. Revideringarna i form av förtydliganden mellan kommunerna handlar framförallt om vem som gör vad kring den särskilt förordnade vårdnadshavaren, om ansvarsfördelning vid familjeåterförening och om vem som ska informera vem om att ett barn har placerats i en kommun.

I de bifogade riktlinjerna är de justerade delarna rödmarkerade.

Dialog och förankring

Riktlinjerna är framtagna av arbetsgruppen socialtjänst och boende i projektet Ensamkommande barn som drevs under tiden höst 2010 t o m höst 2012. Alla kommuner utom en (Upplands-Bro) har antagit riktlinjerna under 2012 efter rekommendation från KSLs styrelse. Revideringen har genomförts i den organisation som skapades i länet efter projektet. En mindre beredningsgrupp som har kontakt med samtliga kommuner har förberett ändringarna. Stockholm stad och Haninge kommun har genomfört själva revideringen. Styrgruppen Nyanlända har beslutat om dem. Revideringarna av riktlinjerna har också behandlats vid ett socialchefsmöte i april 2014.

Ärendegång

Rekommendationen adresseras till kommunstyrelserna enligt den rutin som gäller vid beslut i KSLs styrelse. KSL överlåter till kommunen att fatta beslut enligt gällande delegationsordning.

Kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden genom att sända in protokollsutdrag från kommunstyrelse eller behörig nämnd.

Svarsperiod

KSL önskar få kommunernas ställningstaganden senast den 31 oktober 2014 med e-post till registrator@ksl.se.

alternativt till

Kommunförbundet Stockholms Län
Box 38145
100 64 STOCKHOLM.

Frågor och information

Frågor med anledning av detta besvaras av:

Christina Hassel, telefon 08-615 94 19, e-post christina.hassel@ksl.se.

Med vänlig hälsning

KOMMUNFÖRBUNDET STOCKHOLMS LÄN

Elisabeth Gunnars
1:e vice ordförande

Madeleine Sjöstrand
Förbundsdirektör

Bilaga: Ensamkommande barn och ungdomar. Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten.

Ensamkommande barn och ungdomar

Riktlinjer för handläggning av ärenden vid socialtjänsten

Dokumentinformation

Riktlinjer för handläggning av ensamkommande barn/ungdomar avser främst frågor rörande ren verkställighet och kan betraktas som en handbok som ska säkerställa god kvalitet och en rättssäker handläggning av ärenden. Riktlinjerna bygger på gällande lagstiftning, socialstyrelsens föreskrifter, allmänna råd och handböcker samt externa avtal.

Innehållsförteckning

INLEDNING	4
DEFINITIONER AV BEGREPP	4
ALLMÄNT OM ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR	4
ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN	4
<i>Människohandel</i>	5
<i>Ensamkommande asylsökande barn som avviker från sitt boende</i>	5
<i>Nationella kontaktpunkter</i>	5
MIGRATIONSVERKETS ANSVAR FÖR ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR..	6
MIGRATIONSVERKETS RUTINER NÄR BARNET ANLÄNT	6
MIGRATIONSVERKETS RIKTLINJER FÖR ATT FASTSTÄLLA ÅLDER	6
EFTERFORSKNING AV BARNETS VÅRDNADSHAVARE	6
OFFENTLIGT BITRÄDE	6
ANMÄLAN TILL SOCIALTJÄNSTEN	7
ANMÄLAN OM BEHOV AV GOD MAN	7
HÄLSOUNTERSÖKNING	7
KOMMUNENS ANSVAR FÖR ENSAMKOMMANDE BARN OCH UNGDOMAR	7
MOTTAGANDET I KOMMUNERNA	7
ANKOMST- RESPEKTIVE ANVISNINGSKOMMUN	7
RUTINER FÖR ANVISNING	8
<i>Vid placering i ett anvisningsboende</i>	8
<i>Vid placering i ett nätverkshem</i>	8
<i>Spontan ankomst</i>	9
UTREDNING AV BARNETS SITUATION	9
<i>Förhållningssätt under utredningen</i>	10
<i>Utredning av familjehemmet</i>	10
UTREDNING AV SLÄKTINGAR ELLER ANDRA NÄRSTÄENDE SOM VILL BLI FAMILJEHEM	10
ENSAMKOMMANDE ASYLSÖKANDE BARNES RÄTT TILL SKOLA, FÖRSKOLA OCH SKOLBARNOMSORG	11
ENSAMKOMMANDE ASYLSÖKANDE BARNES RÄTT TILL HÄLSO- OCH SJUKVÅRD	11
GOD MAN FÖR ASYLSÖKANDE ENSAMKOMMANDE BARN	11
<i>Förordnande av god man</i>	11
<i>Upphörande av godmanskap</i>	11
DEN GODE MANNENS UPPDRAG	12
MIGRATIONSVERKETS OCH KOMMUNENS ANSVAR VID ETT AVVISNINGSBESLUT. 13	13
KOMMUNENS ANSVAR EFTER BEVILJAT UPPEHÅLLSTILLSTÅND	13
DEN FORTSÄTTA INTEGRATIONSPROCESSEN	13
<i>Fickpengar</i>	14
<i>Myndighetens ansvar är att</i>	14
<i>Efterforskning av barnets vårdnadshavare</i>	14
<i>Särskilda boendeplatser för ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd *</i> <i>detta avsnitt måste skrivas utifrån den aktuella kommunens förhållanden då avtalen</i> <i>kan skilja sig åt.</i>	14
<i>Fortsatt boende i familjehem</i>	15
<i>Boendekedja</i>	15
SÄRSKILT FÖRORDNAD VÅRDNADSHAVARE	15
<i>Den särskilt förordnade vårdnadshavarens ansvar</i>	16
<i>Upphörande</i>	16
BARNES RÄTT ATT ÅTERFÖRENAS MED SINA FÖRÄLDRAR	16
<i>Upphållstillstånd vid familjeanknytning</i>	16
SEKRETESS	17
BARN OCH UNGDOMAR SOM VISTAS TILLFÄLLIGT I SVERIGE OCH BEGÅR BROTT. 17	17
<i>Människohandel</i>	17

<i>Brottsutredning angående misstänkt människohandel</i>	17
<i>Barn under 15 år</i>	18
<i>Unga mellan 15 – 17 år</i>	18
<i>Tillämpning av LVU</i>	18
<i>Vårdplanering</i>	18
<i>Samverkan</i>	19
HANDLÄGGNING INOM RÄTTSVÄSENDET.....	19
<i>Brottsutredning angående det brott som barnet/ den unge är misstänkt för</i>	19
BILAGA 1: STATLIGA ERSÄTTNINGAR	20
<i>Återsökning</i>	20
<i>Statlig ersättning för utredning och övriga boende-/omvårdnadskostnader</i>	20
<i>Rutiner för återsökning</i>	20
<i>Dagersättning från Migrationsverket för asylsökande ensamkommande barn och unga</i>	20
<i>Generella statliga ersättningar</i>	21
<i>Statlig ersättning för vård- och behandlingskostnader</i>	21
<i>Rutiner för återsökning</i>	21
BILAGA 2: AKTUELLA LAGAR OCH FÖRORDNINGAR *	22
<i>Aktuella föreskrifter/allmänna råd, meddelandeblad, handböcker m.m.</i>	22

Bilaga 1: Statliga ersättningar

Bilaga 2: Aktuella lagar och förordningar

Riktlinjer för handläggning av ärenden om ensamkommande barn vid socialtjänsten är framtagen av arbetsgruppen socialtjänst och boende i projektet Ensamkommande barn i Stockholms län 2010-12. Kommunerna i Stockholms län har antagit riktlinjerna via politiskt beslut. Till riktlinjerna fogas bilagor till stöd för handläggningen.

Uppföljning av riktlinjerna i förhållande till förändringar i omvärlden m.m. sker i det länsgemensamma samarbetet kring ensamkommande barn.

Inledning

Dessa riktlinjer bygger på ett antal lagar och förordningar som reglerar och påverkar kommunens mottagande av barn och ungdomar från annat land som kommer till Sverige utan medföljande legal vårdnadshavare s.k. ensamkommande barn.

Definitioner av begrepp

I texten används, för att undvika upprepning, begrepp såsom ensamkommande barn och unga, ensamkommande asylsökande barn eller enbart ungdomar. Alla dessa begrepp avser dock ensamkommande barn enligt FN:s flyktingkommissaries definition.

I vissa textavsnitt gäller riktlinjerna även för de ungdomar som fyllt 18 år men inte 21, efter erhållet uppehållstillstånd. Där använder vi konsekvent begreppet ungdomar.

Nätverkshem är ett hem som barnet har anknytning till, t ex genom släktingar eller andra närstående. Minderåriga bor inte i eget boende, s.k. "ebo" och därför bör inte begreppet användas i samband med ensamkommande barn. Familjehem är ett hem som är utrett och godkänt av socialnämnden. Ett nätverkshem kan bli familjehem efter utredning och beslut om placering.

Allmänt om ensamkommande barn och ungdomar

Ensamkommande barn är enligt FN:s flyktingkommissarie person under 18 år som är åtskild från båda sina föräldrar, eller från en person som enligt lag eller sedvana har det primära ansvaret för barnet. Inom EU har ensamkommande barn definierats som **"medborgare i tredje land, som är yngre än 18 år och som anländer till medlemsstaternas territorium utan att vara i sällskap med en vuxen som enligt denna lag eller sedvana ansvarar för dem och så länge de inte faktiskt tas om hand av sådan person"**.

Som ensamkommande barn räknas också underårig medborgare i tredje land som lämnas utan medföljande vuxen efter att ha rest in i en medlemsstats territorium.

Ensamkommande flyktingbarn

De flesta barn och ungdomar som kommer ensamma till Sverige söker asyl för att undkomma förföljelse. En del skickas hit för att komma ifrån usla levnadsförhållanden. Det förekommer också att barn och ungdomar skickas hit för att om möjligt få behandling mot någon sjukdom som inte kan behandlas i barnets eller den unges hemland. Övervägande delen har föräldrar och syskon kvar i hemlandet eller något grannland, men många har förlorat en eller båda föräldrar. En del lämnar sitt hemland tillsammans med en anhörig. Ett stort antal underåriga reser dock helt ensamma. Av de som reser ensamma möts många upp av anhörig som redan bor i ankomstlandet.

Artikel 22 i FN:s konvention om barnets rättigheter handlar om barn som är flyktingar. Länderna som har skrivit under konventionen lovar att ge ensamma barn som kommer till landet skydd och hjälp. Det gäller både barn som kommer ensamma och barn som kommer med sina föräldrar. Ett ensamt barn ska få hjälp att hitta sina föräldrar. Om man inte kan

hitta föräldrarna eller andra släktingar ska barnet få samma skydd och hjälp som andra barn får när de inte kan bo hos sina föräldrar.

Den 1 juli 2006 ändrades bestämmelserna i svensk lagstiftning kring mottagandet av ensamkommande barn som söker asyl. Syftet var att förbättra mottagandet ur barnets perspektiv. Genom lagändringarna har ansvarsfördelningen mellan stat och kommun renodlats. Kommunen har numera ansvaret för att tillhandahålla boende och begreppet vistelsekommun har tydliggjorts för att barnet ska få det stöd och den hjälp som föreskrivs i socialtjänstlagen.

Människohandel

Sannolikheten är stor för att det inom ovanstående grupper av ensamkommande barn och ungdomar, som officiellt befinner sig på flykt och söker asyl eller grips för något misstänkt brott, döljer sig offer för människohandel. Många av de barn som faller offer för människohandel har föräldrar som är avlidna eller är försvunna eller har omfattande egen social problematik. I vissa fall har familjens ekonomiska situation lett till att föräldrarna sålt eller hyrt ut sina barn. För att överhuvudtaget kunna ta sig till Sverige har med stor sannolikhet merparten av de asylsökande barnen och ungdomarna varit i kontakt med människosmugglare och tvingats utstå omfattande traumatiska upplevelser.

I 4 kapitlet 1 a. § brottsbalken (BrB) finns bestämmelserna om brottet människohandel. För att en företeelse ska benämnas som människohandel ska den innefatta huvudsakligen tre element – en handelsåtgärd som begås genom användning av otillbörliga medel i syfte att utnyttja en annan människa. Det första elementet är åtgärder för genomförandet av själva handeln (t.ex. rekrytera, transportera, inhysa). Det andra elementet är de s.k. otillbörliga medlen som används för att få offret att underkasta sig (t.ex. utnyttja offrets sårbarhet, fattigdom, vilseledande information). Det tredje elementet är syftet med handeln (prostitution, tvångsarbete, organ- donation t.ex.). För att ett brott ska rubriceras som **människohandel av barn, krävs inte att "otillbörliga medel" i form av t.ex. hot eller våld har använts**. I övrigt hänvisas till den skrift som gemensamt har utarbetats av Socialstyrelsen och UNICEF angående människohandel och barn. Skriften tar bl.a. upp viktiga faktorer att uppmärksamma som kan vara tecken på att barnet är utsatt för människohandel och hur inblandade myndigheter bör agera. Vid misstankar om att ett barn eller ungdom är utsatt för människohandel ska alltid en polisanmälan göras.

Ensamkommande asylsökande barn som avviker från sitt boende

I Sverige och andra länder finns problem med ensamkommande ungdomar som avviker kort tid efter att de ansökt om asyl. Ibland fungerar Sverige som transitland för vidare resa till andra s.k. Schengenstater. Människosmuggling, men också människohandel, kan vara aktuella brott i samband med att ensamkommande asylsökande barn och ungdomar avviker (se vidare under rubriken Människohandel s 5 och 21).

Rekommendationen är att boendet **informerar ansvarig socialtjänst om vad som hänt. Socialtjänsten tar ansvar för att en anmälan sker till polisen angående försvunnen person.**

Se bilaga: Checklista med syfte att förebygga försvinnanden.

Nationella kontaktpunkter

Inom ramen för CBSS (Council of the Baltic Sea States) har ett samarbete byggts upp mellan bl.a. länderna runt Östersjön. Länderna som deltar har en tjänsteman som utgör en s.k. nationella kontaktpunkter för internationella samarbetsfrågor kring ensamkommande barn och barn utsatta för människohandel. Om det finns behov av att kontakta aktörer i barnets hemland och det är svårt att veta vart man ska vända sig eller hur man ska gå till väga, kan man kontakta den nationella kontaktpunkten som finns på justitiedepartementet. Kontaktpunkten kan hjälpa till att förmedla kontakter i Östersjöområdet. Det kan t.ex. gälla frågor kring vilket mottagande som kan förväntas möta ett barn som återsänds till ett visst

land och vilka möjligheter som finns till integrering för barnet. Mer information finns på www.childcentre.info.

Migrationsverkets ansvar för ensamkommande barn och ungdomar

Migrationsverkets rutiner när barnet anlärt

Sverige är ansluten till Dublinförordningen. Detta innebär att Sverige har ingått ett avtal med länder i Europa om vilket land som ska vara ansvarig för att pröva en asylansökan. En **kontroll görs ("Dublinkontrollen") för att se om den sökande tidigare har sökt, eller fått, asyl i ett annat EU- eller Schengenland.** Denna utredning görs främst genom att man tar fingeravtryck på alla asylsökande som är över 14 år och kontrollerar detta i det för EU gemensamma fingeravtrycksregistret EURODAC.

Migrationsverket ansvarar för myndighetsutövning inom ramen för lagen om mottagande av asylsökande (SFS 1994:137). Det innebär att verket tar emot och svarar för prövningen av barnens asylärenden och för frågor som rör bistånd och återvändande. Migrationsverket utfärdar ett s.k. LMA-kort (LMA = lagen om mottagande av asylsökande), som är ett bevis på att den asylsökande är inskriven i Migrationsverkets mottagningssystem och har rätt att vistas i Sverige under tiden ansökan om asyl prövas. Kortet är en personhandling försedd med fotografi. Som regel får alla sitt kort inom en vecka från det att ansökan om asyl lämnades in.

Migrationsverkets personal frågar även barnet/den unge om hans eller hennes hälsa, sociala situation och var hans eller hennes föräldrar befinner sig.

Migrationsverkets riktlinjer för att fastställa ålder

Migrationsverket har ansvaret för att i förekommande fall göra åldersbedömning. I asylärenden är praxis att individen själv har bevisbördan för sin identitet. Migrationsverkets identitetskort (LMA-kortet) kan därför helt baseras på barnets/ den unges egna uppgifter. Det finns för närvarande ingen säker vetenskaplig metod för att fastställa barnets/den unges ålder.

Socialstyrelsen fattade i juni 2012 (2012-06-26) beslut om nya rekommendationer om medicinsk åldersbedömning för barn i övre tonåren. Rekommendationerna har utarbetats tillsammans med Migrationsverket och innebär att Migrationsverkets bedömning kan kompletteras med medicinska undersökningar.

Efterforskning av barnets vårdnadshavare

Migrationsverket har ansvaret för efterforskning av barnets vårdnadshavare när ansökan om asyl har lämnats in av barnet. Denna efterforskning måste göras med stor försiktighet för att inte barnets anhöriga ska utsättas för fara. Socialtjänsten har också ett ansvar för att göra en efterforskning av barnets vårdnadshavare i samband med den utredning som genomförs kring barnets sociala situation.

Offentligt biträde

För ensamkommande asylsökande barn och ungdomar gäller att ett offentligt biträde snarast utses för att företräda barnet eller den unge vid den rättsliga prövningen av asylfrågan. Migrationsverket ansvarar för att omgäende se till att detta sker.

Anmälan till socialtjänsten

Migrationsverkets anvisning av ett ensamkommande asylsökande barn är att betrakta som en anmälan enligt 14 kap. 1 § 2 st SoL. Anmälan samt anvisning av kommunplats ska ske både skriftligen och per telefon till Socialtjänsten.

Anmälan om behov av god man

Migrationsverkets ansökningsenhet (i Solna eller Märsta) anmäler rutinmässigt behov av god man till kommunens överförmyndare. Om det står klart att barnet/ungdomen inom kort ska flytta till annan kommun, är det lämpligt att Migrationsverkets anmälan om behov av god man ställs till överförmyndaren i anvisningskommunen.

Hälsoundersökning

Landstingens skyldigheter att erbjuda hälso- och sjukvård samt tandvård åt asylsökande regleras i lagen (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. samt i förordningen (2008:347) om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl. Skyldigheterna omfattar både asylsökande samt de som fått uppehållstillstånd (t.ex. anhöriga som beviljats uppehållstillstånd). Staten lämnar genom Migrationsverket ersättning till landstingen för deras skyldigheter. Både allmän hälso- undersökning, inklusive hälsosamtal och mer kostnadskrävande vård, innefattas i skyldigheterna. Information om vilka vårdcentraler som har ovanstående uppdrag finns på landstingets vårdguide (www.vardguiden.se)

Kommunens ansvar för ensamkommande barn och ungdomar

Mottagandet i kommunerna

Det är kommunens ansvar att utreda barnets eller den unges behov och fatta beslut om insatser och placering i lämpligt boende, utse god man och se till att barnet/den unge får tillgång till skolundervisning. Även asylsökande barn som övergivits av sina föräldrar efter att familjen kommit till Sverige, är kommunens ansvar. Kommunen bör ha/utse en ansvarig person/enhet för att bevaka mottagandet.

Mottagande/placerande kommun ansvarar för att underrätta socialtjänsten och skolan om placering sker i annan kommun än i den egna.

Ankomst- respektive anvisningskommun

I direkt anslutning till när ett ensamkommande barn/ungdom anländer till Sverige och söker asyl ska ett tillfälligt boende ordnas till dess att Migrationsverket kan anvisa en kommun för barnet. Ansvaret ligger på den kommun där barnet eller den unge ger sig till känna för svensk myndighet. Flertalet av de ensamkommande barnen/ungdomarna i Stockholms län söker asyl vid Migrationsverkets ansökningsenhet för asylsökande i Solna, Märsta eller kommer via Arlanda flygplats i Sigtuna. Migrationsverket har därför tecknat avtal med Solna stad och Sigtuna kommun om att de utgör s.k. ankomstkommuner.

Så snart som möjligt efter ankomsten ska Migrationsverket anvisa barnet/den unge till en kommun som svarar för boende och omsorg under den tid ansökan om asyl prövas och även tiden därefter för de barn och unga som beviljas uppehållstillstånd. I Stockholms län har ett flertal kommuner tecknat en överenskommelse med Migrationsverket om att ta emot ensamkommande barn och ungdomar som sökt asyl och utgör en s.k. **anvisningskommun**. **Sedan 2014-01-01 kan Migrationsverket anvisa ensamkommande barn till kommuner som saknar överenskommelse om mottagande.**

Rutiner för anvisning

Detta gäller vid en anvisning:

- Migrationsverket ska göra en anmälan enligt 14 kap. 1 § 2 st SoL för varje enskilt ensamkommande barn/ungdom som anvisas till kommunen. Anmälan görs till socialtjänsten skriftligen via fax och per telefon. Migrationsverket anmäler behov av god man hos överförmyndarnämnden. Om Migrationsverket befarar att barnet/ungdomen riskerar att fara illa ska detta noteras särskilt i anmälan. Anvisning från Migrationsverket kan vara ett barn/ungdom som själv placerat sig hos anhörig eller barn/ungdom som finns på ankomstboende.

Vid placering i ett anvisningsboende

- Vid placering i ett anvisningsboende ska utan dröjsmål beslut fattas om placering enligt 4 kap. 1 § SoL. Placering sker i boenden som kommunen tecknat ramavtal med.
- Barnet/den unge aktualiseras i socialtjänstens verksamhetssystem. Personuppgifter registreras med tillfälligt personnummer.
- Socialsekreteraren ska utan dröjsmål inleda utredning på barnet/unge kring barnets/den unges sociala situation och behov enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Barnets/den unges primära skyddsbehov ska beaktas.
- Ansvarig socialsekreterare ska kontrollera att behovet av god man har anmälts. Den gode mannen ska höras som part och hans/ hennes åsikter ska beaktas i utredningen. Den gode mannens samtycke krävs vid beslut om insatser enligt SoL.
- Socialsekreteraren kontrollerar att en hälsoundersökning har erbjudits barnet/den unge, ser till att barnet eller den unge börjar i förskolan, grundskolan eller gymnasieskolan samt planera insatser utgående från den unges behov på kortsikt, d.v.s. eventuella initiala extra behov av skydd och stöd.

Vid placering i ett nätverkshem

- Vid en anvisning till kommunen där barnet har en anknytning till ett nätverkshem ansvarar socialtjänsten för att utreda barnet/den unge enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Om barnet har hunnit komma till familjen ska snarast ett hembesök göras av socialtjänsten för bedömning av barnets/den unges primära skyddsbehov och eventuellt behov av omedelbar tillfällig placering i annat boende.
- Efter den initiala bedömningen vid en anvisning till nätverkshem ska beslut fattas om en tillfällig placering enligt 4 kap.1 § SoL. För att möjliggöra en utredning av det tilltänkta familjehemmet innan barnet/den unge placeras där, ska i största möjliga utsträckning en tillfällig placering göras vid någon av socialtjänstens boenden enligt ramavtal, om sådant finns. Om barnet/den unge önskar stanna i nätverkshemmet och de primära skyddsbehoven bedöms vara tillgodosedda, bör barnet/den unge kunna stanna där under den tid familjen utreds. Socialtjänsten ska i dessa fall ha en tät kontakt med familjen och barnet/den unge för att öka säkerheten. Det är viktigt att ha enskilda samtal med den unge och gode man.
- När utredningen av nätverkshemmet är avslutad och familjen är godkänd ska nytt beslut fattas om en stadigvarande placering enligt 4 kap. 1 § SoL.
- Om en placering i nätverkshem visar sig vara olämplig ska barnet/den unge efter bedömning kunna placeras i annat godkänt boende. Vid en omplacering ska Migrationsverkets anvisningssamordnare informeras om detta.
- Inför det att beslut om en stadigvarande placering fattats ska, med utgångspunkt från vad som framkommer i utredningen, en vårdplan upprättas avseende barnets/den unges speciella vårdbehov och behov av stödinsatser. Vidare så ska en genomförandeplan

upprättas som konkretiserar insatserna och tydliggör vem som har ansvaret för genomförande och uppföljning. Både vårdplan och genomförandeplan ska följas upp under tiden för asylprocessen.

Spontan ankomst

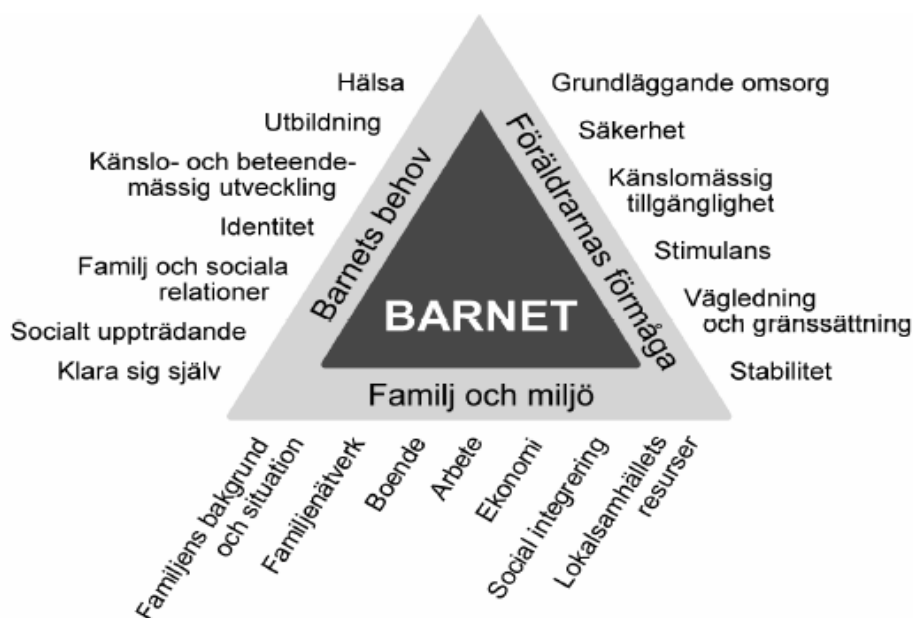
När ett ensamkommande barn eller ungdom under 18 år själv ger sig till känna där han/hon vistas ligger ansvaret på vistelsekommunen. Detta kan t.ex. vara fallet om barnet/den unge har sökt upp polisstation för att söka asyl och i detta sammanhang blivit hänvisad till socialtjänsten. Socialtjänsten ska snarast kontakta Migrationsverkets anvisningssamordnare. För dessa barn och ungdomar utgör vistelsekommunen en ankomstkommun. Detta innebär att kommunen ska se till att ett boende ordnas för barnet. Är barnet under 15 år bör barnet placeras i ett jourhem. Barnet/den unge kommer så småningom att anvisas av Migrationsverket till en kommun som får ansvaret för den fortsatta handläggningen. Observera att om barnet har någon anknytning i kommunen så sker handläggningen enligt ovan, enligt s.k. anvisning till nätverkshem. Utredningen skall ske utan dröjsmål och enligt rutin för anvisning.

Utredning av barnets situation

När socialtjänsten får kännedom om att ett ensamkommande barn har anvisats till kommunen av Migrationsverket ska anmälan från Migrationsverket registreras i verksamhetssystemet och utredning inledas enligt 11 kap. 1 § och 2 § SoL. Barnet ska besökas utan dröjsmål. Om barnet bor hos en nätverksfamilj rekommenderas att handläggningen avseende utredning av barnets sociala situation respektive utredning av familjens lämplighet som familjehem utförs var för sig och av olika handläggare. Utsedd god man ska hanteras som part i förälders ställe. Journaler begärs in från eventuell annan ankomstkommun och kontakt tas med godemannen i ankomstkommunen för kompletterande upplysningar.

Initialt ska frågor ställas kring vad barnet har varit med om innan ankomst till Sverige barnets skol- och familjebakgrund, var vårdnadshavarna befinner sig, om det går att få kontakt med dem och om eventuellt någon annan släkting eller närstående person finns i Sverige. Socialtjänsten ska i sin utredning kring barnet respektera barnets rätt till kontakt och/eller återförening med sina föräldrar i enlighet med barnkonventionens artikel 9, punkt 3. Utredningen ska inkludera information om den unges fysiska och psykiska hälsostatus. Journalanteckningar från genomförd hälsoundersökning ska därför begäras in rutinmässigt från ansvarig hälso- och sjukvårdsenhet.

Det utredningssystem som ska användas heter BBIC – Barns Behov I Centrum. BBIC ger en grundstruktur för att utreda, planera och följa upp insatser.

Helhetssynen illustreras i bifogad BBIC- triangel där de olika sidorna innefattar områden för barnets behov, föräldrarnas förmåga och faktorer i familj och miljö. Vid utredning av ensamkommande barn och unga **är det av naturliga skäl svårt att utreda "föräldrarnas förmåga"**. I de fall det är möjligt ska utredaren försöka få kontakt med föräldrarna. Fokus får istället läggas på de övriga sidorna i triangeln; "barnets behov" och "familj och miljö". *Se även socialstyrelsens handbok "Barn och unga i socialtjänsten utreda planera och följa upp beslutade insatser"*.

Förhållningssätt under utredningen

Som utredare av asylsökande ensamkommande barn och unga ska man utgå från att barnet befinner sig i en krissituation och att han eller hon behöver emotionellt stöd från en stabil vuxen. Det alla ensamkommande barn och unga har gemensamt är att de har separerats från sina familjer och sitt hemland i en utvecklingsmässigt känslig ålder, att de far illa eller riskerar att fara illa och att de har behov av stärkt skydd och särskilt stöd från samhällets sida.

Det finns som regel bristfällig information om hur barnet/den unge haft det i sin ursprungsfamilj och vad som föregått separationen. I en flyktsituation kan det finnas uppgifter som inte får berättas för utomstående, vilket kan göra det svårt för utredaren att få en god kontakt med barnet/den unge och en ordentlig uppfattning av hans/hennes behov. Det är viktigt att inte pressa **barnet** till att berätta sanningen. Eftersom utredningen görs i samband **med asylprocessen är det sannolikt att barnet/den unge har "hemligheter"** för utredaren.

Utredning av familjehemmet

Vid en anvisning till nätverkshem ska ett hembesök göras omgående hos familjen av socialtjänsten eller socialjour. En initial bedömning ska göras av om barnets/den unges primära skyddsbehov anses var tillgodosett. Om så inte är fallet ska en akut placering göras av barnet/den unge till ett tryggt boende. För att möjliggöra en utredning av det tilltänkta familjehemmet innan barnet/den unge placeras där, ska i största möjliga utsträckning en tillfällig placering göras vid något av socialtjänstens boenden om sådant finns eller ett annat godkänt boende enligt 4 kap. 1 § SoL. Beslutet ska tidsbegränsas.

Om barnet/den unge önskar stanna i familjen och de primära skyddsbehoven bedöms vara tillgodosedda, bör barnet/den unge kunna stanna i familjen under det att familjen utreds. Vid behov kan annat lämpligt boende erbjudas. Socialtjänsten ska i dessa fall ha en tät kontakt med familjen, barnet/den unge och god man. Beslut ska i dessa fall fattas om en tillfällig placering enligt 4 kap. 1 § SoL. Under tiden för en tillfällig placering i nätverkshemmet, då familjen utreds, rekommenderas att endast omkostnader för barnet/den unge betalas ut till nätverkshemmet.

När utredningen är avslutad och familjen är godkänd som familjehem ska ett nytt beslut fattas om en stadigvarande placering enligt 4 kap. 1 § SoL och ersättning utbetalas enligt SKL:s cirkulär.

Utredning av släktingar eller andra närstående som vill bli familjehem

Om någon närstående till barnet eller den unge, vill att barnet eller den unge ska bo hemma hos dem, behöver socialtjänsten ingående informera om vilka regler som gäller i Sverige för att ta hand om andras barn för stadigvarande vård och fostran. Det är **mycket** viktigt att den eller de som vill ta hand om barnet eller den unge tydligt tillkännager sitt intresse för att bli familjehem, utifrån att de förstår innebörden av vad ett uppdrag som familjehem innebär både på kort och på lång sikt.

Många släktingar kan se det som sin plikt att ta hand om barnet, det kan vara omöjligt för släktingarna att säga nej till föräldrarna. Ett väl genomfört samtal kan hjälpa familjen att lösa dem från sitt uppdrag och ett beslut från myndigheten att släktingarna inte kan godkännas som familjehem för barnet kan dels förebygga framtida sammanbrott i placeringen, dels förflytta skuldbördan av beslutet från släktingarna till myndigheten. Familjen/släktingarna kan och bör i de flesta fall ändå kvarstå som viktiga personer för barnet.

Ensamkommande asylsökande barns rätt till skola, förskola och skolbarnomsorg

Barn som söker asyl har inte skolplikt, men de har rätt till skola enligt Skollagen 7 kap 2§ och 29 kap 2-4§§. Det är vistelsekommunen som ansvarar för att ge skolgång. Rätten till förskola, grundskola och gymnasium gäller på samma villkor som för andra barn och ungdomar i kommunen. Nyanlända grundskoleelever bör, enligt Skolförordningen 4 kapitlet, ha placerats i skola senast inom en månad efter ankomsten till Sverige.

Rätten till skola gäller även om asylansökan avslagits, så länge barnet är kvar i landet.

Ansvarig nämnd återsöker enligt förordning (2002: 1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. både för skolverksamhet och extraordinära kostnader.

Ensamkommande asylsökande barns rätt till hälso- och sjukvård

Alla asylsökande barn och ungdomar har rätt till hälso- och sjukvård inklusive barnpsykiatrisk vård och tandvård på samma villkor som övriga barn i Sverige. Efter fyllda 18 år har den unge, om han eller hon fortfarande är asylsökande, enbart rätt till omedelbar vård och vård som inte kan anstå. Migrationsverket ska erbjuda alla ensamkommande barn och ungdomar som kommer till Sverige en kostnadsfri hälsoundersökning. De barn och ungdomar som bedöms ha akuta problem med sin psykiska hälsa och önskar stödsamtal, kan erbjudas detta på BUP:s speciella flyktingenhet efter remiss av lokal barnpsykiatrisk mottagning. De barn och ungdomar som bedöms må psykiskt dåligt och som uttalar ett behov av stöd, men problemen inte bedöms vara akuta, kan remitteras till lokal BUP-mottagning för fortsatt stöd.

God man för asylsökande ensamkommande barn

Enligt lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn, ska så snart det är möjligt en god man förordnas för alla ensamkommande barn och unga under 18 år som vistas i landet och saknar vårdnadshavare eller annan ställföreträdare. Enligt 2 §, ska god man utses för barn:

- som vid ankomsten till Sverige är skilt från båda sina föräldrar eller från annan vuxen person som får anses ha trätt i föräldrarnas ställe eller
- vars föräldrar eller annan vuxen person som trätt i föräldrarnas ställe inte kan utöva förmynderskapet eller vårdnaden på grund av dödsfall eller sjukdom, efter barnets ankomst till Sverige, men innan barnet har fått uppehållstillstånd.

Förordnande av god man

Migrationsverket är oftast den myndighet som tidigast upptäcker behovet av god man och ska därför skicka in anmälan till överförmyndaren i den kommun barnet eller den unge vistas i eller kommer att vistas i. Det är viktigt att socialtjänsten kontrollerar om detta har gjorts eller inte. Har det inte gjorts ska kommunen utan dröjsmål skicka en anmälan om behov till överförmyndaren. Barnet eller den unge ska bli informerad om att han eller hon ska få en god man och få tillfälle att yttra sig innan ansökan lämnas in.

I tillsättandet av en god man ska överförmyndaren ha barnets utsatta situation i åtanke. Till god man skall utses en rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig person. Den gode mannen bör, vid sidan om goda kunskaper om barn i utsatta situationer och erfarenhet av arbete med barn och ungdomar, ha goda kunskaper om det svenska samhället och ha god kännedom om Migrationsverkets handlägningsförfarande och asylprocessen i övrigt.

Upphörande av godmanskap

Då barnet får uppehållstillstånd prövar tingsrätten, efter socialnämndens talan, frågan om vårdnaden ska överflyttas till en särskilt förordnad vårdnadshavare. Om så sker avslutas godmanskapet. Uppdraget för den gode mannen upphör helt när barnet fyller 18 år. Ett godmanskap upphör också om barnets vårdnadshavare kommer till Sverige och själva kan ta hand om barnet. Godmanskapet upphör om barnet varaktigt lämnar landet eller om det av någon annan anledning är uppenbart att barnet inte längre behöver en god man i Sverige. En

god man har rätt att bli entledigad från sitt uppdrag på egen begäran. En god man som missköter sitt uppdrag ska entledigas från sitt uppdrag.

Den gode mannens uppdrag

För ensamkommande barn och ungdomar gäller ett starkt skydd såtillvida att den gode mannen företräder barnet i både personliga och ekonomiska frågor och frågor som gäller boende, skola m.m. En god man ska agera i barnets vårdnadshavares och förmyndares ställe. Ensamkommande barn kan inte själva ansöka om uppehållstillstånd utan denna uppgift åläggs den gode mannen, förutsatt att barnets offentliga biträde inte har lämnat in en sådan ansökan. Juridiska frågor relaterade till ansökan bör därefter lämnas åt det offentliga biträdet.

Den gode mannen ska, i vårdnadshavarens och förmyndarens ställe, ansvara för barnets personliga förhållanden och sköta barnets angelägenheter. Detta innebär att den gode mannen inte bara ska bistå barnet i frågor relaterade till ansökan om uppehållstillstånd. Den gode mannen ska även hjälpa barnet i kontakterna med socialtjänsten och andra myndigheter.

Alla beslut om insatser enligt socialtjänstlagen kräver den gode mannens samtycke. Uppgifter som ingår i uppdraget inkluderar att planera för barnets utbildning och hjälpa barnet i kontakterna med hälso- och sjukvården. Dock inte följa med barnet till vårdinrättningen. Den gode mannen ska även vara delaktig i frågor kring barnets boende och ska också vidta åtgärder om barnet vistas i en skadlig miljö. I godmanskapet ingår även att förvalta barnets egendom, inklusive att ansöka om studiebidrag för barnets räknning. Den gode mannen ska också verka för att barnet kan återförenas med sina egentliga vårdnadshavare. Om ett ensamkommande barn utsätts för ett brott, alternativt begår ett brott, ingår det i den gode mannens uppgifter att hjälpa barnet i kontakterna med rättsväsendet.

Det ligger inte i gode mannens uppgift att sköta den dagliga omvårdnaden och tillsynen av barnet eller den unge. Inte heller har gode mannen någon försörjningsplikt gentemot barnet eller den unge. Då det gäller att företräda barnet/den unge vid den rättsliga prövningen av asylfrågan är det en uppgift för det offentliga biträdet, inte den gode mannen.

Överförmyndarnämnden rekommenderar att gode mannen har regelbunden kontakt med barnet eller den unge, med familjehemmet eller boendet det vistas i, med socialsekreteraren, det offentliga biträdet och med Migrationsverket samt aktivt verka för att dessa kontakter fungerar. Gode mannen ska ha barnets/ den unges bästa för ögonen och fatta beslut i samråd med barnet/den unge.

Socialtjänsten ska samarbeta med gode mannen och göra honom eller henne delaktig i planering och utförande. Gode mannen har rätt till ett skäligt arvode vilket beslutas av överförmyndaren. Se vidare Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare SOSFS 2006:20 och handbok Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006), särskilt sid. 113-118 och De ensamkommande barns rätt, Eva von Scheele.

Får barnet eller den unge uppehållstillstånd, utses en särskild förordnad vårdnadshavare för barnet, utvisas barnet eller den unge, lämnar barnet eller den unge varaktigt Sverige eller kommer föräldrarna till Sverige ska överförmyndarnämnden omgående underrättas så att gode mannen kan entledigas från sitt uppdrag. Vid uppehållstillstånd ska gode mannen ersättas av en särskilt förordnad vårdnadshavare om den unge fortfarande då är underårig.

Mer om ansvarsfördelningen mellan socialtjänsten och god man finns att läsa i skrivelsen Ett gemensamt ansvar för ensamkommande barn och ungdomar (rev 2011) av Migrationsverket, Sveriges kommuner och landsting, Skolverket, Länsstyrelserna och Socialstyrelsen samt Vägledning och checklista för gode man (rev 2011) av KSL.

Migrationsverkets och kommunens ansvar vid ett avvisningsbeslut

Asyl ges utgående från att en enskild person har definierats som flykting enligt FN:s flyktingkonvention (Genèvekonventionen) och utlänningslagen, p.g.a. förföljelse i sitt hemland (ras, nationalitet, religiös, politisk uppfattning, kön, sexuell läggning eller tillhör viss samhällsgrupp) eller p.g.a. att personen bedöms vara skyddsbehövande (hotas av dödsstraff, yttre/inre väpnad konflikt i hemlandet eller miljökatastrof).

När Migrationsverket bedömer att det inte finns skäl för asyl enligt utlänningslagen eller att det visat sig att barnet/den unge redan har fått asyl i ett annat EU- eller Schengenland (se tidigare avsnitt om Dublinförordningen under rubriken ”Migrationsverkets rutiner när barnet anlärt”), fattas det formella beslutet om avvisning av Migrationsverket. Beslutet kan överklagas till Migrationsdomstolen (förvaltningsrätterna i Stockholm, Göteborg och Malmö) och som tredje instans Migrationsöverdomstolen (kammarrätten i Stockholm), om ett prövningstillstånd har beviljats.

Vid ett negativt beslut kallar Migrationsverket barnet/den unge och den gode mannen till ett samtal. Vid samtalet lämnas information om skälet till avslaget och att den unge inte kan söka asyl i något annat land i Europa (Dublinförordningen). Information ska lämnas om möjligheten att överklaga beslutet. Migrationsverket börjar sedan leta efter en mottagare i hemlandet; föräldrar, annan utsedd vårdnadshavare eller någon ideell organisation. Migrationsverket tar också kontakt med den svenska ambassaden eller konsulatet i hemlandet. Ett arbete påbörjas med att få fram giltiga resehandlingar, vilket kan vara svårt.

Vid en verkställighet av en avvisning av ett barn eller ungdom under 18 år följer alltid personal med från Migrationsverket på resan och som ser till att ett överlämnade sker till en vuxen i hemlandet på ett korrekt sätt enligt Migrationsverkets regelverk.

En avvisning av ett barn eller en ungdom under 18 år förutsätter att det finns en betrodd mottagare i hemlandet. Det har i flera fall visat sig vara förknippat med stora svårigheter att hitta en sådan mottagare, vilket i praktiken innebär att barn och ungdomar med ett avvisningsbeslut, kan tvingas leva i osäkerhet under flera år.

Migrationsverket har ansvar för återvändandet, vilken inkluderar eftersökning av föräldrar eller andra närstående vuxna personer. Socialtjänsten har ansvar för barnet/ den unge tills dess att återvändandet är verkställt och ska samarbeta med Migrationsverket för att underlätta processen. Socialtjänstens ansvar innebär i dessa fall samma grundrättigheter som för alla andra barn i Sverige. Detta innebär att uppgjord planering gällande den unge ska fullföljas fram till att avvisningen verkställs.

Kommunens ansvar efter beviljat uppehållstillstånd

Den fortsatta integrationsprocessen

En lyckad integration innebär att den unge har förvärvat färdigheter som krävs för att klara ett självständigt liv i det svenska samhället.

Alla ensamkommande barn och unga har det gemensamt att de har separerats från sina familjer och sitt hemland i en utvecklingsmässigt känslig ålder. Flertalet av barnen och ungdomarna har varit med om traumatiska händelser och bär på både smärta och sorg p.g.a. sina erfarenheter. Den fortsatta vårdplaneringen bör beakta dessa omständigheter för att förebygga eventuella ytterligare svårigheter i vuxen ålder. Barnet/den unge behöver inte visa yttre symtom på missanpassning för att t.ex. behöva hjälp att bearbeta sina erfarenheter i form av samtalsstöd. Hjälp kan också behövas för att förstå olika sociala koder m.m. i det svenska samhället.

Socialtjänstens direkta ansvar för den unges omvårdnad, trygghet och fostran upphör då den unge fyller 18 år. Men detta innebär inte att den unge inte behöver fortsatt stöd. En fortsatt

planering behöver göras tillsammans med den unge kring hans/hennes fortsatta boende, studier, sociala aktiviteter och eventuella behov av andra stödinsatser t.ex. vuxenstöd i form av en kontaktperson. Enligt föräldrabalkens bestämmelser i 7 kap.1 § har vårdnadshavare ett försörjningsansvar när den unge fullföljer sin skolgång upp till dess att den unge fyller 21 år. Samma bestämmelser rekommenderas vara utgångspunkten för ensamkommande ungdomar som beviljats uppehållstillstånd. Syftet är att möjliggöra den unges fortsatta integrationsprocess. Till skolgång räknas studier i grundskolan eller gymnasieskola och annan jämförlig grundutbildning.

Fickpengar

De barn och unga som är placerade i familjehem förutsätts få fickpengar genom familjehemmet vars omkostnadsersättning inkluderar personliga utgifter.

När den unge bor i ett HVB-hem eller utslussningsboende är det lämpligt att utgå från riksnormen för försörjningsstöd. Så länge ungdomen går i gymnasieskola erhåller denne studiebidrag, eventuellt inackorderingstillägg samt eventuellt extra tillägg från CSN. Dessa bör i normalfall garantera en skälig levnadsnivå.

Myndighetens ansvar är att

- Efterforska var barnets familjemedlemmar finns.
- Fortsätta insatser enligt tidigare beslutad vårdplan alternativt fatta ett nytt beslut om annat bistånd kring t.ex. boende. Om ett nytt beslut fattas om bistånd enligt ny vårdplan ska också en ny genomförandeplan upprättas.
- En långsiktig planering ska göras avseende skolgång, boende och särskilda stödinsatser för en social integrering i det svenska samhället.
- När det placerade barnet fyller 18 år upphör tidigare beslut om vård i familjehem och HVB-hem enligt SoL formellt att gälla. Den unge måste själv ansöka om bistånd enligt 4 kap. 1 § SoL i form av fortsatt placering i familjehem eller på ett HVB-hem. Detta ska tydliggöras för den unge.

Efterforskning av barnets vårdnadshavare

Under asyltiden har Migrationsverket ansvar för efterforskning av barnets vårdnadshavare. När barnet beviljas uppehållstillstånd har socialnämnden en skyldighet att efterforska var barnets familjemedlemmar finns. I socialtjänstlagen stadgas att vården bör utformas så att den främjar barnets samhörighet med anhöriga och andra närstående samt kontakt med hemmiljön. Uppdelning av ansvaret för att efterforska familjemedlemmar mellan socialtjänsten och Migrationsverket innebär att det kan finnas fördelar med ett samarbete mellan myndigheterna. Det är dock viktigt att man är uppmärksam på vilka sekretessbestämmelser som gäller för respektive myndighet. Efterforskning kan vara en komplicerad process pga förhållandena i hemlandet. Oftast har frivilligorganisationer t ex Röda Korset och deras systerorganisation Röda Halvmånen bäst förutsättningar att bistå barnet i efterforskningen av anhöriga utan att dessa utsätts för fara.

Särskilda boendeplatser för ensamkommande barn och unga med uppehållstillstånd * detta avsnitt måste skrivas utifrån den aktuella kommunens förhållanden då avtalen kan skilja sig åt.

Kommunen har en överenskommelse med Migrationsverket om att tillhandahålla boendeplatser för ensamkommande barn/unga. Boendeplatser enligt ramavtal kan erbjudas ungdomar och unga vuxna upp till 21 år. Vanligtvis är det ungdomar som bott på

anvisningsboende under asylprocessen som när de fått uppehållstillstånd flyttar till dessa boenden. Men möjligheten gäller även ungdomar som bott i en anvisningsfamilj under asylprocessen. Beslut om placering i ett uppehållsboende fattas av den socialnämnden som ansvarar för barnets/den unges fortsatta boende mm och integrering i det svenska samhället.

Fortsatt boende i familjehem

Ungdomar bör i de flesta fall bo kvar i hemmet även efter myndighetsdagen, då behovet av psykosocialt stöd ofta kvarstår. Tidsgränsen för den fortsatta placeringen bör sättas till den tidpunkt då den unge gått ut gymnasieskolan, dock längst till 21 år ålder, vilket motsvarar gränsen för föräldrars försörjningsansvar enligt 7 kap. 1§ föräldrabalken (FB). Ungdomar med speciella svårigheter, t.ex. funktionshinder, kan behöva vara kvar i familjehemmet ytterligare något år för att hinna slutföra skolgång.

Boendekedja

När den unge tillägnat sig tillräckliga språkliga och sociala färdigheter för att klara ett boende med mindre grad av stöd och tillsyn är det ett naturligt steg att planera för vidare utslussning i samhället. Utslussningsboende genom träningslägenheter och/eller sociala kontrakt är ett lämpligt alternativ. Där kan den unge få ta allt större eget ansvar tills han/hon har uppnått målen i vårdplanen och insatserna kan avslutas.

Särskilt förordnad vårdnadshavare

Den placerande kommunens socialtjänst ska efter beviljat uppehållstillstånd underrätta vistelsekommunens överförmyndare och ansvarig socialtjänst om att barnet vistas i kommunen och att en eller två särskild förordnade vårdnadshavare behöver utses.

Om barnet eller den unge beviljas uppehållstillstånd i Sverige, antingen permanent eller tidsbegränsat, ska en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare utses (10 § lag (2005:429) om god man för ensamkommande barn), om inte särskilda skäl talar emot det, t.ex. att den unge inom ett halvår ska fylla 18 år (referens* Eva von Scheele). I det senare fallet kan gode mannen kvarstå tills den unge blivit myndig. Den 1 juli 2005 infördes nya bestämmelser i 6 kap. 8 a § Föräldrabalken (FB) som innebär att vårdnaden kan fräntas föräldrar som är varaktigt förhindrade att utöva vårdnaden. Denna bestämmelse tillkom för att stärka skyddet för barn och ungdomar som av flyktingskäl eller andra skäl kommit ensamma till Sverige och fått uppehållstillstånd. Med att en förälder är varaktigt förhindrad att utöva vårdnaden menas att han eller hon under överskådlig tid inte kommer att kunna fatta beslut i frågor som rör barnet. Ensamkommande barn är inget undantag i detta avseende utan behovet ska bedömas enligt samma principer som för alla barn som vistas i Sverige.

Kommunen har ansvar för att rekrytera och arvodera särskilt förordnad vårdnadshavare. Ansvaret för rekrytering och arvodering har organiserats på olika sätt i kommunerna.

Socialnämnden i vistelsekommunen/stadsdelen har ansvaret för att väcka talan hos tingsrätten enligt 6 kap. 8 a § FB om överflyttning av vårdnaden till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare, med anledning av att barnets eller den unges vårdnadshavare är varaktigt förhindrade under överskådlig tid att utöva vårdnaden. Ansvaret för att utreda behovet av särskilt förordnad vårdnadshavare har den placerande kommunens socialtjänst.

Den särskilt förordnade vårdnadshavaren kan vara samma person som tidigare varit god man för barnet/den unge eller annan lämplig myndig person.

Ibland kan en familjehemsförälder bli särskilt förordnad vårdnadshavare. Det är viktigt att beakta rättsäkerheten för barnet och se över konsekvenserna för barnet om familjehemmet blir vårdnadshavare. Placering upphör i och med att barnet bor hos vårdnadshavaren och därmed upphör även socialnämndens uppföljningsansvar. När en överflyttning sker av vårdnaden till det familjehem som barnet är placerat hos sedan tidigare, betalas ersättningen

ut enligt avtal om ersättning efter vårdnadsöverflyttning. Se SKL cirkulär nr 2004:39 om vårdnadsöverflyttning till familjehemsföräldrar – avtal.

När den särskilt förordnade vårdnadshavaren är den tidigare gode mannen eller annan lämplig person, betalas ersättning ut i form av ett arvode (efter beslut av överförmyndare) för uppdraget som förmyndare. Ersättningen omfattar inte omkostnader för barnet/den unge.

Det finns idag inga direktiv hur en särskilt förordnad vårdnadshavare ska arvoderas för den delen som inte omfattar ekonomisk förvaltning. **Det är viktigt att ersättningen till särskilt förordnad vårdnadshavare är skälig.**

Den särskilt förordnade vårdnadshavarens ansvar

Med vårdnad avses det juridiska ansvaret för barnet och ska särskiljas från begreppet vård, som syftar på den faktiska omvårdnaden av barnet. Den eller de som har förordnats till särskilt förordnade vårdnadshavare är också förmyndare för den underårige

Enligt FB så har den som har vårdnaden om ett barn ansvar för barnets personliga **förhållanden och ska se till att barnets behov av ”omvårdnad, trygghet och en god fostran”** enligt 6 kap. 1 § FB blir tillgodosedda. Barnets vårdnadshavare svarar även för att barnet får den tillsyn som behövs med hänsyn till dess ålder, utveckling och övriga omständigheter samt skall bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning och utbildning.

I syfte att hindra att barnet orsakar skada för någon annan ska vårdnadshavaren vidare svara för att barnet står under uppsikt eller att andra lämpliga åtgärder vidtas (6 kap. 2 § FB). Det är vårdnadshavaren som beslutar i frågor som rör barnets personliga angelägenheter med hänsyn till barnets ålder, utveckling och mognad (6 kap. 11§ FB).

Upphörande

Om barnets eller den unges föräldrar kommer till Sverige efter att de har beviljats uppehållstillstånd och vill ha tillbaka vårdnaden, kan de ansöka om detta hos tingsrätten (6 kap. 10 § FB). Även socialnämnden har talerätt i denna fråga och kan initiera en vårdnadsöverflyttning. När den unge har fyllt 18 år upphör förordnandet. Se Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare SOSFS 2006:20 och handbok Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006), särskilt sid. 118- 119.

Barns rätt att återförenas med sina föräldrar.

Upphållstillstånd vid familjeanknytning

Barn under 18 år har rätt att återförenas med sina föräldrar. Detta kan ske genom att barnet återförenas med föräldrarna i hemlandet eller i ett annat land där föräldrarna befinner sig alternativt genom att föräldrar till ett ensamkommande barn ansöker om och beviljas uppehållstillstånd i Sverige. Föräldrar, syskon eller någon annan nära anhörig som det ensamkommande barnet/ungdomen bott tillsammans med i hemlandet kan också söka uppehållstillstånd efter det att den unge fyllt 18 år.

Ansökan om uppehållstillstånd med anledning av familjeanknytning, sker vid en svensk ambassad eller konsulat i hemlandet eller något grannland. Beslutet om uppehållstillstånd fattas av Migrationsverket.

Det kan också inträffa att föräldrarna eller någon annan nära anhörig söker asyl i Sverige för egen del.

Om föräldrarna beviljas uppehållstillstånd i Sverige, med anledning av familjeanknytning följer det fortsatta ansvaret för barnet föräldrarna och ansvaret flyttas över på den kommun där föräldrarna blir folkbokförda. Om ingen speciell omständighet föreligger ska vårdnaden återgå till de biologiska föräldrarna (se ovanstående rubrik ”Upphörande”).

Innan en folkbokföring har skett har den kommun som ansvarat för barnet/den unge också ansvaret för de återförenade anhöriga fram till dess att familjens bosättning ordnats.
Se bilaga: Rutiner kring familjeåterförening

Sekretess

I utlänningslagen (2005:716) och utlänningsförordningen (2006:97) finns vissa sekretessbestämmelser som endast rör utläningar.

1. När en nämnd första gången vidtar en åtgärd i ett ärende om socialtjänst som angår en utläning, ska nämnden, utom i vissa särskilt angivna undantagsfall, underrätta polismyndigheten (se 7 kap. 1 §, andra stycket, punkt 3 utlänningsförordningen). En underrättelse behövs dock inte beträffande den som har sökt uppehållstillstånd i Sverige eller den som är undantagen från skyldigheten att ha uppehållstillstånd.
2. Socialnämnden ska lämna ut uppgifter angående en utlännings personliga förhållanden, om en polismyndighet, Säkerhetspolisen, Migrationsverket, en migrationsdomstol, Migrationsöverdomstolen eller regeringen begär det och uppgifterna behövs för att avgöra ett ärende om uppehållstillstånd eller ett ärende om tredjelandsmedborgares ställning som varaktigt är bosatt i Sverige eller för att verkställa ett beslut om avvisning eller utvisning. Detsamma gäller när fråga har uppkommit om utläningen har uppehållsrätt (se 17 kap. 1 § utlänningslagen).

I övrigt gäller de ”vanliga” sekretessbestämmelserna. Om t.ex. Migrationsverket begär uppgifter av socialnämnden som inte rör sådan information som avses under punkten 2 så ska alltså 26 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) tillämpas.

Barn och ungdomar som vistas tillfälligt i Sverige och begår brott

En annan grupp ensamkommande barn och ungdomar är de som tillfälligt vistas i Sverige utan sin vårdnadshavare och som uppmärksammas i samband med att de har gripits av polisen misstänkta för delaktighet i brott.

Människohandel

Kring denna grupp ensamkommande barn och ungdomar finns det starka skäl att misstänka människohandel. I fall där ovanstående omständigheter föreligger, ska därför socialtjänsten alltid överväga en polisanmälan om misstänkt människohandel (SFSOS 2006:12)

Arbetshypotes bör vara att det är vuxna som har tagit hit barnen/ungdomarna för att begå brott och att detta inte har skett på eget initiativ. Vid en sådan anmälan måste polis och åklagare utreda även denna misstanke om människohandel likväl som det eventuella brott som barnet/den unge dessutom är misstänkt för. I jämförelse med andra människohandelsärenden, där individen är utsatt för t.ex. människohandel för sexuellt ändamål, är att den unge inte bara är ett ”offer” utan han/hon är också en ”gärningsman” genom den brottsliga handlingen. Detta komplicerar handläggningen och kan innebära att handläggningen får fel fokus och att rätt hjälp inte når barnet/den unge. I övrigt se tidigare avsnitt om människohandel (s 5).

Brottsutredning angående misstänkt människohandel

Det är alltid en åklagare som leder en förundersökning angående misstänkt människohandel. Människohandelsbrott handläggs av den Internationella åklagarkammaren. För att underlätta utredning och lagföring i ärenden där målsäganden är en utländsk medborgare utan uppehållstillstånd i Sverige infördes den 1 oktober 2004 en regel i 5 kap. 15 § utlänningslagen. Regeln gör det möjligt att bevilja tidsbegränsat uppehållstillstånd när det anses befogat för genomförande av förundersökning och huvudförhandling i brottmål.

Ansökan om uppehållstillstånd ska göras av förundersökningsledaren och beviljas för en begränsad tidsperiod, och det finns ingen gräns för hur lång den sammanlagda tiden kan bli. Lagstiftaren anser att det finns skäl att ge utländska brottsoffer och vittnen, s.k. bevispersoner, en laglig möjlighet att tillfälligt stanna kvar i Sverige för att genom vittnesmål och annan bevisning bistå brottsutredande personal att lagföra brott.

Beslut om tidsbegränsade uppehållstillstånd har framför allt fattats i samband med utredningar om människohandel för sexuella ändamål, men samma möjligheter finns också i utredningar om organiserad människosmuggling eller andra brott. När det gäller offer för människohandel anser regeringen att det är av vikt att dessa personer ges tid att tänka över sin situation och vilja att medverka i utredningen. Det krävs en viss tid för att ett brottsoffer skall kunna lämna sin redogörelse i en lugn och trygg miljö utan överhängande hot om avvísning eller våld från gärningsmännen.

Personer som beviljats temporärt uppehållstillstånd enligt ovan kommer att ha rätt till hälso- och sjukvård, och bistånd enligt socialtjänstlagen och jämställs i dessa avseenden med i Sverige bosatta personer. Kommuner och landsting där offret haft sin vistelseort ska stå för kostnaderna för uppehållet i samband med brottsutredningen, men kan sedan vända sig till Migrationsverket för att få ersättning.

Barn under 15 år

När den unge bedöms kunna vara under 15 år, ska han/hon lämnas över av polisen till socialtjänsten. En bedömning ska göras av barnets behov av skydd. Detta innebär att en bedömning alltid ska göras om grunderna för ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är uppfyllda.

Unga mellan 15 – 17 år

Initialt ska en bedömning göras av barnets/den unges behov av skydd och om grunderna för ett omedelbart omhändertagande enligt 6 § LVU är uppfyllda t.ex. i fall då den unge häktas eller i avvaktan på att domen ska vinna laga kraft och risk föreligger att den unge försvinner. I övrigt se riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden.

Tillämpning av LVU

Människohandel finns inte med i förarbetena till socialtjänstlagen (SoL) eller lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU).

Barn och ungdomar som är utsatta för människohandel i form av kriminella ligor, kan **omfattas av grunderna i 3 § LVU avseende "socialt nedbrytande beteende" och "brottslig verksamhet"**. För att placeras på en låst institution (s.k. § 12-hem) måste indikationer finnas för ett omhändertagande enligt 3 § LVU (missbruk av beroendeframkallande medel, brottslig verksamhet eller något annat socialt nedbrytande beteende).

Se riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden.

Vårdplanering

Vårdplanering måste ske både på kort och på långsikt. Så länge barnet/den unge är kvar i Sverige är t.ex. utgångspunkten för vårdplanen de grunder som åberopats vid vård enligt LVU (socialt nedbrytande beteendet eller brottslig verksamhet).

Socialnämnden ska i sin utredning respektera barnets/unges rätt till återförening med sina föräldrar/vårdnadshavare i enlighet med barnkonventionens artikel 9, punkt 3. Frågor bör ställas till barnet/den unge om dess hemlandssituation så att utredningen inte ensidigt fokusera på hur det ska ordnas på bästa sätt i Sverige. På långsikt kan den vårdplan som upprättas innebära en återföring till hemlandet och eventuell vård där samt hur detta ska säkerställas.

Samverkan

Citypolisens ungdomsrotel utreder barn och unga (under 18 år) som grips misstänkta för brott i Stockholms city. Fokus i deras utredningar ligger på brottet och inte på eventuell människohandel. Ansvar för människohandelsbrott har en specialiserad enhet för traffickingfrågor. Inom åklagarmyndigheten handläggs människohandelsbrott av den internationella kammaren och unga lagöverträdare av ungdomsåklagarna när den unge är under 18 år. Inom kommunen är det vistelsen som styr vilken socialtjänst som har ansvaret för den unges situation.

Handläggning inom rättsväsendet

Brottsutredning angående det brott som barnet/ den unge är misstänkt för

När det gäller barn under 15 år så lagförs inte barnen, utan de släpps av polisen. Socialtjänsten ska kontaktas innan barnet släpps för att ta över ansvaret. När den unge är över 15 år kommer rättsprocessen igång. Vanligtvis anhålls den unge med hänvisning till flyktfara. Åklagarna är alltid förundersökningsledare vid denna typ av brott.

Åklagaren har några dygn på sig efter gripandet för att begära att den unge ska häktas av tingsrätten. Detta kräver en omedelbar kommunikation med socialtjänsten.

Oftast saknar den unge identitetshandlingar. Det är polisens ansvar att utreda den unges identitet när den unge är misstänkt för något brott. Åklagaren beslutar om kroppsbesiktning i syfte att bedöma ålder. När identiteten är osäker, inklusive ålder, beslutar domstolen utgående från vad som är mest sannolikt. Även om åldern har kunnat ringas in, så bedöms den unge fortfarande som oidentifierad så länge inte några riktiga handlingar har presenterats. Vid brottsutredningar avseende personer som saknar uppehållstillstånd i Sverige, ställs frågan till Migrationsverket om identitet och formella handlingar. Polisen skickar regelmässigt den unges fingeravtryck till Interpol och ofta kan man då få veta om denne unge har gripits för brott i övriga Europa, eller kanske till och med få den unge helt identifierad. Migrationsverkets identitetskort, så kallat LMA-kort kan baseras helt på ungdomens egna uppgifter och anses inte som styrkt identitet av åklagare eller av domstol.

Brottsutredningarna kring de ungdomar som misstänks för grova stölder eller stöld/snatteri/häleri avslutas i flertalet fall på mycket kort tid eftersom de oftast är häktade under tiden för brottsutredningen. I regel är utredningarna klara på en vecka eller maximalt två veckor.

När ungdomen döms till villkorlig dom med böter släpps han/hon direkt efter rättegången. Socialtjänsten ska meddelas i samtliga dessa fall innan en frisläppning sker. Vanligtvis tar det ca 3 veckor innan domen har vunnit laga kraft om domen inte har överklagats.

En underårig kan utvisas av domstol. Vid grövre brottslighet kan straffet kompletteras med en särskild rättsverkan i form av en utvisning. Domstolen kan inte besluta om utvisning om straffet endast bestäms till böter, enligt utlänningslagen. Domstolen brukar dock inte besluta om utvisning vid första och andra gången, utan först vid tredje tillfället. Istället blir det endast ett straff i form av böter om det inte rör sig om ett allvarligare brott.

En viktig begränsning finns i 8 kap 12 § utlänningslagen. ”En utlänning som kom till Sverige innan denne fyllde femton år, och som när åtal väcktes hade vistats här sedan minst fem år får inte utvisas”. I fall när den unge är över 15 år och redan har blivit dömd till utvisning kan ungdomen hållas i förvar av Migrationsverket i väntan på utvisningen. Maximalt kan ungdomen hållas i förvar i 2 x 72 timmar d.v.s. 3 + 3 dygn. Huvudregeln är dock att ungdomen skall ställas under uppsikt, och förvar blir aktuellt först efter det att ett första försök att verkställa utvisningen misslyckats. Det är polisen (gränspolisen) som verkställer en utvisning.

Det är viktigt att socialtjänsten alltid kontrollerar med åklagare och gränspolis om ungdomen redan är dömd och väntar på att utvisas, innan man går in och agerar.

Bilaga 1: Statliga ersättningar

Återsökning

Enligt 9 a § förordning om statlig ersättning för asylsökande m.fl. gäller följande: ”En kommun har rätt till ersättning för kostnader för det bistånd som har lämnats enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453) och den vård som har lämnats enligt lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga eller lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall till en person som vistas här med stöd av en ansökan eller beslut om tidsbegränsat uppehållstillstånd enligt 5 kap. 15 § utlänningslagen.”

Denna bestämmelse gäller fr.o.m. den 1 oktober 2004 och reglerar kommunernas rätt till statlig ersättning för de faktiska kostnader kommunerna haft. En ansökan om ersättning enligt 9 a § ska enligt 12 § ha kommit in till Migrationsverket senast inom ett år från utgången av den period ansökan avser. Kommuner är enligt samma bestämmelse skyldiga att lämna Migrationsverket de uppgifter som krävs för bedömningen av deras rätt till ersättning enligt denna förordning.

Kommuner får och kan söka statlig ersättning för mottagande av ensamkommande barn och ungdomar såväl under tiden de är asylsökande som tiden efteråt för de som har beviljats uppehållstillstånd. Ersättningarna administreras av Migrationsverket. Ersättning kan sökas för kostnader avseende barn och ungdomar under förutsättning att vården påbörjades före 18 års ålder och kan avse kostnader fram tills dess att den unge fyller 21 år.

Ensamkommande asylsökande barn och ungdomar

Statlig ersättning för utredning och övriga boende-/omvårdnadskostnader

Statlig ersättning för utredning av ensamkommande asylsökande barn eller ungdom utgår vid placering i familjehem/jourhem och vid placering på HVB eller gruppboende. Storleken på ersättningen fastställs av staten. Se aktuella belopp på migrationsverkets hemsida ”Statliga ersättningar för ensamkommande barn och ungdomar” www.migrationsverket.se

Ersättning ges vidare för faktiska kostnader för boende och omvårdnad i jourhem, familjehem eller på hem för vård eller boende. Förutsättningen för återsökningen är att vården har påbörjats innan den unge fyllt 18 år. Möjlighet finns då att återsöka kostnader fram tills dess att den unge fyller 21 år.

Socialnämnden kan även ansöka om ersättning för betydande extraordinära kostnader som man haft för barnet eller den unge.

Ersättning utgår för faktiska kostnader för god man.

Rutiner för återsökning

Utredningskostnader (enligt fastställd schablon ovan) och andra faktiska kostnader som socialtjänsten har för boende och omvårdnad m.m. återsöks direkt av kommunen från Migrationsverket. Dagersättningen enligt nedan dras av från omkostnader.

Dagersättning från Migrationsverket för asylsökande ensamkommande barn och unga

Rätten till dag ersättning och beloppets storlek regleras i LMA (lagen om mottagande av asylsökande m.fl.). Dagersättningen betalas ut direkt till individen från Migrationsverket. När barnet är under 16 år betalas ersättningen ut via den gode mannen.

Dagersättningen ska räckta till sådant som mat, kläder, skor och hygienartiklar. Beloppets storlek varierar på om fri mat ingår eller inte. Ensamkommande barn som fyllt 16 år kan föra sin egen talan om ersättning enligt LMA.

Migrationsverket kan i särskilda fall bevilja (enligt LMA) extra bidrag till kläder, skor m.m. Migrationsverket har egna riktlinjer för hur mycket kläder får kosta. Om den unge behöver glasögon, ska ungdomen gå till ögonläkare, välja den enklaste sortens bågar och lämna in ett kostnadsförslag tillsammans med ansökan till Migrationsverket.

All hälso- och sjukvård, förutom akut sjukvård, är gratis för underåriga. Receptbelagda läkemedel kostar 50 kr för underåriga oavsett den faktiska kostnaden. Den enskilde har rätt att ansöka om ersättning från Migrationsverket för kostnader som överstiger 400 kronor inom en sexmånadersperiod.

Ensamkommande barn och ungdomar med beviljade uppehållstillstånd

Generella statliga ersättningar

För barn och ungdomar som fått uppehållstillstånd utgår statlig ersättning till kommuner som träffat överenskommelse med Migrationsverket om mottagande av skyddsbehövande och andra utlänningar. För barn och ungdomar utgår även en schablonersättning per person. Dessa ersättningar ska bl.a. täcka kostnader för skola/studier.

Kommuner som har en särskild överenskommelse om att tillhandahålla boendeplatser för ensamkommande ungdomar med uppehållstillstånd får statlig ersättning för att bedriva boendeplatserna, d.v.s. personal, kost, logi samt omvårdnad etc. Ersättningar avser även de som fyllt 18 år men inte 21 år, under förutsättning att vården påbörjades före 18 års ålder.

Statlig ersättning för vård- och behandlingskostnader

Socialnämnden ska ansöka om ersättningar avseende ensamkommande barn och ungdomar med uppehållstillstånd för faktiska kostnader för vård i annat hem än det egna (familjehem, stödboende eller institutionsvård) som ges med stöd av SoL eller LVU. Om vården av ett barn eller en ungdom flyttas över till en eller två särskilt förordnade vårdnadshavare som barnet är familjehemsplacerad hos och kommunen fortsätter betala ut ersättning till dessa vårdnadshavare, kan skälig ersättning lämnas till kommunen. Om det finns särskilda skäl kan ersättning lämnas för kostnader som kommunen haft för annan form av bistånd enligt SoL t.ex. olika öppenvårdsinsatser.

En kommun kan även ansöka om ersättning för del av kostnader för färdtjänst och sjukvårdskostnader.

Rutiner för återsökning

Arbetsgruppen rekommenderar kommunen att se över och organisera rutinerna för såväl återsökning som fördelning av de generella statsbidragen. Syftet är att statsbidraget verkligen ska användas för arbetet med integration utifrån en helhetssyn på den unges behov.

Bilaga 2: Aktuella lagar och förordningar *

- SFS 1990:52 Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU)
- SFS 1994:137 Lag om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA)
- SFS 2001:453 Socialtjänstlagen (SoL)
- SFS 2005:429 Lag om god man för ensamkommande barn
- SFS 1964:167 Lag med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL)
- SFS 1998:603 Lag om verkställighet av sluten ungdomsvård (LSU)
- SFS 1942:740 Rättegångsbalken
- SFS 1962:700 Brottsbalken
- SFS 2005:716 Utlänningslagen
- SFS 2008:344 Lag om hälso och sjukvård åt asylsökande
- SFS 2010:197 Lag om etableringsinsats för vissa nyanlända invandrare
- Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. (FFM)
- Förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.
- Förordning (1996:1357) om statlig ersättning för hälso- och sjukvård för asylsökande.
- Förordning (2001:976) om utbildning, förskoleverksamhet och skolbarnomsorg för asylsökande m.fl.
- Förordning (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl.

- Dublinförordningen/ EU:s förordning (343/2003)
- FN:s konvention om barnets rättigheter

Aktuella föreskrifter/allmänna råd, meddelandeblad, handböcker m.m.

- SOSFS 1997:15 (S) Tillämpningen av lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.
- SOSFS 2003:16 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om anmälan om missförhållanden enligt 14 kap. 1 § SoL. (kommer att ändras 2014)
- SOSFS 2006:5 (S) Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation vid handläggning av ärenden och genomförande av insatser enligt SoL, LVU, LVM och LSS. (kommer att ändras 2014)
- SOSFS 2006:12 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om handläggning och dokumentation av ärenden som rör barn och unga. (kommer att ändras 2014)
- SOSFS 2006:20 (S) Socialstyrelsens allmänna råd om socialnämndens ansvar vid behov av ny vårdnadshavare.
- Ds 2004:54 Mottagande av barn från annat land som kommer till Sverige utan medföljande legal vårdnadshavare (s.k. ensamkommande barn).
- SoS 2005 Meddelandeblad: Stärkt skydd för ensamkommande barn.
- Socialstyrelsens vägledning(2013) för socialtjänstens arbete med ensamkommande barn och unga.
- SoS, UNICEF/2008 Kan det vara människohandel? – kortfattad information för myndigheter m.fl. som kan komma i kontakt med barn som utsatts för människohandel.
- SoS 2010 Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten
- Anmälningsskyldighet om missförhållanden som rör barn (2004)
- Barn och unga i socialtjänsten. Utreda, planera och följa upp insatser (2006)
- Om barnet behöver ny vårdnadshavare (2006)
- Ensamkommande barns rätt (2010) - En vägledning för den gode mannen, kommunen m.fl. av Eva von Schéele; Ingemar Strandberg.
- KSL 2011 Vägledning och checklista God man för ensamkommande barn

2**Yttrande över remiss - Botkyrka kommuns ungdomspolitiska handlingsplan (SN 2014:157)****Beslut**

Socialnämnden antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har i remiss ombetts att yttra sig över förslag till ungdomspolitisk handlingsplan.

Socialförvaltningen är positiv till planens inriktning och innehåll i sin helhet men anser att planen innehåller för många åtaganden och att flera av dem är på en för konkret och detaljerad nivå. För att ta tillvara det arbete som gjorts med att ta framåtaganden och fördela ansvar mellan nämnderna kan åtagandena läggas som en bilaga till planen. Bilagan kan ge ett bra stöd i arbetet att samordna ungdomspolitiken på en förvaltningsövergripande nivå.

Socialförvaltningen har inte fört in åtaganden från planen i sin egen Ettårsplan 2015. Barn och unga är ett väsentligt område för socialnämnden och flera av de åtaganden som är riktade till socialnämnden är sådant som förvaltningen redan arbetar med eller ska utveckla. Under följande områden i handlingsplanen finns direkt relaterade åtaganden i förvaltningens Ettårsplan 2015: Trygghet, ungas psykiska hälsa, ungdomar fullföljer sin skolgång och ungas inträde på arbetsmarknaden

Socialförvaltningen delar uppfattningen om behovet av ett fortsatt förvaltningsövergripande arbete som samordnas i ett tjänstemannaforum. Beroende på vilken förvaltning som får uppdrag att ansvara för samordningen kommer samordningen att ske från olika utgångspunkter. Samordning i ett förvaltningsövergripande tjänsteforum förutsätter att särskilda resurser avsätts.

Referens
Sara AnderssonMottagare
socialnämnden

Yttrande över remiss – Botkyrka kommuns ungdomspolitiska handlingsplan 2014 - 2017

Förslag till beslut

Socialnämnden antar yttrandet som sitt eget och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Sammanfattning

Socialförvaltningen har i remiss ombetts att yttra sig över förslag till ungdomspolitisk handlingsplan.

Socialförvaltningen är positiv till planens inriktning och innehåll i sin helhet men anser att planen innehåller för många åtaganden och att flera av dem är på en för konkret och detaljerad nivå. För att ta tillvara det arbete som gjorts med att ta framåtaganden och fördela ansvar mellan nämnderna kan åtagandena läggas som en bilaga till planen. Bilagan kan ge ett bra stöd i arbetet att samordna ungdomspolitiken på en förvaltningsövergripande nivå.

Socialförvaltningen har inte fört in åtaganden från planen i sin egen Ettårsplan 2015. Barn och unga är ett väsentligt område för socialnämnden och flera av de åtaganden som är riktade till socialnämnden är sådant som förvaltningen redan arbetar med eller ska utveckla. Under följande områden i handlingsplanen finns direkt relaterade åtaganden i förvaltningens Ettårsplan 2015: Trygghet, ungas psykiska hälsa, ungdomar fullföljer sin skolgång och ungas inträde på arbetsmarknaden

Socialförvaltningen delar uppfattningen om behovet av ett fortsatt förvaltningsövergripande arbete som samordnas i ett tjänstemannaforum. Beroende på vilken förvaltning som får uppdrag att ansvara för samordningen kommer samordningen att ske från olika utgångspunkter. Samordning i ett förvaltningsövergripande tjänsteforum förutsätter att särskilda resurser avsätts.

Marie Lundqvist
socialchef

Yttrande

Bakgrund

Kommunfullmäktige fattade beslut i flerårsplanen 2013 att en ungdomspolitisk handlingsplan ska tas fram. Under 2013 har en arbetsgrupp bestående av tjänstepersoner från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, kommunledningsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen arbetat med innehållet i handlingsplanen. En politisk styrgrupp med representation från sittande majoritet och opposition har varit beslutsfattande under arbetets gång. Uppdraget har samordnats av kultur- och fritidsförvaltningen.

Under våren 2014 har en bred remisskonferens genomförts. Ungdomspolitiska handlingsplanen har bearbetats efter inkomna synpunkter. Den nya versionen presenteras nu som förslag till handlingsplan.

I yttrandet ska följande frågor besvaras:

- Vad anser nämnderna om handlingsplanens innehåll och inriktning som helhet?
- Handlingsplanen som den ser ut idag innehåller konkreta åtaganden för flera nämnder. Är detta en rimlig konkretionsnivå? Varför/varför inte?
- Om nivån den ligger på idag är bra, vilka åtaganden vore möjliga för nämnderna att ta in i sina ettårsplaner för 2015?
- Har nämnderna egna förslag på hur kommunen kan förbättra sin förvaltningsövergripande samverkan kring ungdomsfrågor

Handlingsplanens innehåll och inriktning som helhet

Socialförvaltningen är positiv till handlingsplanens inriktning och innehåll i sin helhet. Socialförvaltningen anser att handlingsplanens övergripande mål, hållbarhetsutmaningar, mål och åtaganden väl täcker in och motsvarar behov hos unga. Socialförvaltningen anser dock att planen innehåller åtaganden som är på för konkret och detaljerad nivå. Det arbete som lagts ned på att ta fram dessa åtagande är värdefullt att ta till vara och förvaltningen anser att man kan göra detta genom att lyfta ut dem och lägga dem som en bilaga till planen. Bilagan kan utgöra ett bra stöd i arbetet med att samordna ungdomspolitiken på en förvaltningsövergripande nivå.

Handlingsplanen tar sin utgångspunkt i att ungdomar har olika tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och att förutsättningarna ska öka för alla och skillnaderna mellan olika grupper minska. Denna utgångspunkt ligger i linje med socialförvaltningens ansvar och uppdrag och är dessutom grundläggande i folkhälsoarbetet vilket socialförvaltningen har processansvar för.

Innehållet i handlingsplanen avspeglar att den är grundligt genomarbetad och bygger på medverkan från ett stort antal ungdomar, Lupp-enkäten, Botkyrkas Ungdomsenkät och den kunskapsöversikt som arbetsgruppen tagit fram.

Handlingsplanens konkreta åtaganden riktade till socialnämnden

Socialförvaltningen har redan som medverkande i arbetsgruppen, framfört synpunkter på att det i uppdraget ingick att ta fram konkreta åtaganden på detaljerad nivå. I förutsättningarna ingick också att förslaget till handlingsplan skulle antas efter remisskonferens och inte skickas på remiss till berörda nämnder, något som socialförvaltningen med flera förvaltningar var kritisk till. Beslut kom senare att ändras.

Handlingsplanen kan på ett positivt sätt bli styrande genom att peka ut viktiga mål och fokusområden för ungas välfärd och tillgång till makt att forma sina liv. Åtagandena pekar på konkreta frågor och områden som behöver åtgärdas. Det är socialförvaltningens uppfattning att handlingsplanen innehåller för många åtagande på konkret och detaljerad nivå och inte ger utrymme för nämnderna att själva utforma hur man vill och kan arbeta för att realisera målen i sina verksamheter. Åtaganden bör tas fram inom ramen för ordinarie styrprocesser och vägas mot avvägningar och prioriteringar som behöver göras i relation till förvaltningens hela verksamhet.

Flera av de konkreta åtaganden som är riktade till socialnämnden är sådant som förvaltningen redan arbetar med eller börjat utveckla.

Handlingsplanens konkreta åtaganden relaterat till Ettårsplan 2015

Socialnämnden har i Ettårsplan 2015 inte direkt hämtat åtaganden från handlingsplanen. Tiden har varit för kort till detta. Förvaltningen kommer att inför 2016 se över frågan.

I Ettårsplan 2015 finns, eftersom barn och unga är ett väsentligt område, flera delar som har direkt beröring med mål och åtaganden i förslaget till ungdoms-politisk handlingsplan.

Trygghet

Handlingsplanens mål: Tryggheten ökar för samtliga grupper och skillnaderna mellan olika grupper minskar.

Under 2015 kommer socialförvaltningen att:

Utreda barn som kan ha bevittnat våld i enlighet med nya allmänna råd och föreskrifter SOSFS 2014:4

Påbörja ett långsiktigt strukturerat våldsförebyggande arbete i första hand i samarbete med utbildningsförvaltningen, kommunledningsförvaltningen, polis och räddningstjänst.

Utveckla krisstödjande och bearbetande insatser för barn som bevittnat och/eller utsatts för våld

Ungas psykiska hälsa

Handlingsplanens mål: Den psykiska hälsan hos unga ökar och skillnaderna mellan olika grupper minskar.

Socialförvaltningen åtar sig att under 2015 fortsätta arbetet med anhörigstöd och implementeringen av de metoder och arbetssätt som förvaltningen utvecklat. Åtagandet följs upp med hur många pojkar och flickor som är anhöriga till någon närstående med psykisk funktionsnedsättning och/eller missbruk/beroende som deltagit i minst ett samtal med syfte att ge stöd till barnet som anhörig.

Socialförvaltningen följer upp antal personer som deltagit i generella föräldrastödsgrupper

Ungdomar fullföljer sin skolgång

Handlingsplanens mål: Alla ungdomar fullföljer sin skolgång med fullständiga betyg.

Under 2015 kommer socialförvaltningen starta införandet av YAP- Youth Advocate Program. Insatsen syftar till att stärka unga att klara sin skolgång såväl som att ha en meningsfull fritid. Socialförvaltningen gör bedömningen att insatsen på sikt kommer att leda till bättre skolresultat och kan vara alternativ till placering.

Under 2015 kommer socialförvaltningen kartlägga skolresultat hos barn och unga som är placerade

Ungas inträde på arbetsmarknaden

Handlingsplanens mål: Stärka ungas inträde på arbetsmarknaden

Socialförvaltningen åtar sig att öka antalet feriejobb i förvaltningen från 5 till 11 platser 2015

Förvaltningen kommer att under 2015 verka för att klientflödet internt och externt blir effektivare genom upparbetade samverkansformer med arbetsförmedling och arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltning. Förvaltningen kommer att följa upp antal personer 16-24 år aktuella inom arbetsmarknad och rehabilitering vid enheten för ekonomiskt bistånd som via samverkansmöte kommit vidare till insats på väg mot annan försörjning.

Förvaltningsövergripande samverkan omkring ungdomsfrågor

Socialförvaltningen delar uppfattningen att om ungdomspolitiken ska få genomslag i den kommunala förvaltningen behövs ett fortsatt förvaltningsövergripande arbete som samordnas i ett tjänstemannaforum. Forumet bör också få ansvar att följa upp kommunens ungdomsfrågor på ett övergripande sätt och kan peka ut nödvändiga utvecklingsområden. Ett samordnat forum gör att det blir synligt hur de olika förvaltningarnas arbete riktat mot unga, länkar i varandra och gemensamt kan bidra till att nå målen i handlingsplanen. Ett exempel är ungas psykiska hälsa där samtliga förvaltningar som deltagit i arbetsgruppen har verksamheter som syftar och leder till psykisk hälsa hos unga.

Det är betydelsefullt att det samordnande tjänstemannaforumet, precis som handlingsplanen, har ett generellt och främjande perspektiv; att situationen för alla ungdomar ska förbättras och att skillnaderna mellan olika grupper ska minska. Beroende på vilken förvaltning som får uppdrag att ansvara för samordningen kommer samordningen att ske från olika utgångspunkter. Beroende på i vilken utgångspunkt kommunen vill lägga fokus under en viss tidsperiod, kan ansvaret för samordningen variera över tid. De utgångspunkter som ligger närmast socialförvaltningens ansvarsområde är *trygghet* och *ungas psykiska hälsa*.

Förvaltningen förutsätter att om ungdomspolitiken ska samordnas i ett förvaltningsövergripande tjänstemannaforum kommer resurser att avsättas för detta.

2014:157

BOTKYRKA KOMMUN

Botkyrka kommuns ungdomspolitiska handlingsplan

2014-2017

2014-04-24

Innehållsförteckning

1. Förord	3
2. Övergripande mål för ungdomspolitiken	4
3. Inledning.....	4
4. Mål och åtaganden.....	5
4. a. Botkyrkaborna känner sig hemma.....	5
4. b. Botkyrka har de bästa skolorna.....	10
4. c. Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin.....	13
4.d. Botkyrkaborna har arbete	17
5. Samordning, implementering och uppföljning av ungdomspolitiken.....	18
6. Utgångspunkter för Ungdomspolitiken i Botkyrka, Ungdomsperspektivet	19
6.a. Ålder som maktordning	19
6.b. Ungdomens eget perspektiv.....	20
6.c. Ungdomstiden som viktig i sig själv	21
6.d. Unga är en heterogen grupp med olika livsvillkor	22
7. Bilagor.....	24
7.a. Ungdomspolitikens angränsning till andra kommunala strategier/policys och handlingsplaner samt konventioner	24
7.b. Existerande samarbetsforum för ungdomsfrågor.....	25

1. Förord

Alla ungdomar ska ha tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen.

De finns få skeden i livet som är så mytomspunna som ungdomstiden, speciellt i backspegeln. Därför är det viktigt att slå fast att ungdomstiden har ett värde i sig samtidigt som den lägger grunden till varje individs fortsatta liv. Hur ungdomar har det kommer även att påverka hur vårt samhälle utvecklas under lång tid framöver. Ungdomsgruppen är inte heller en homogen grupp utan förutsättningarna och drömmarna skiljer sig från person till person men också över tid i varje individs liv.

Botkyrka kommuns ungdomspolitiska handlingsplan innebär att vi slår fast att unga har rätt till välfärd och inflytande inte för vad de en dag ska bli utan för att de är en av kommunens viktigaste resurser i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle. I arbetet med att ta fram handlingsplanen har den politiska styrgruppen valt att lyfta fyra av våra hållbarhetsutmaningar specifikt: Botkyrkaborna känner sig hemma, Botkyrkaborna har de bästa skolorna, Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin och Botkyrkaborna har arbete.

Handlingsplanen är framtagen med hjälp av cirka 130 ungdomar i tio olika referensgrupper. Ungdomarna har varit med och formulerat vad de olika hållbarhetsutmaningarna betyder ur deras perspektiv och har också varit med i diskussionerna om vilka insatser kommunen kan göra för att nå det ungdomspolitiska målet.

Precis som barnperspektivet finns med i beslutsfattandet behöver ungdomsperspektivet finnas med. Hur ska kommundelarna utvecklas så att fler ungdomar oavsett kön känner sig trygga när de går hem efter träningen? Hur ska skolan utformas och utvecklas så att fler känner sig inkluderade? Hur ska fler unga kunna få nyckeln till sitt första egna boende? Hur kan fler få känna glädjen över att gå till sitt första jobb?

Utmaningarna är många och eftersom ungdomsfrågorna skär på tvären genom den kommunala organisationen krävs samordning och prioritering om vi tillsammans ska nå målet!

/ Styrgruppen för framtagandet av den ungdomspolitiska handlingsplanen genom ordförande
Ebba Östlin (s)

2. Övergripande mål för ungdomspolitiken

Övergripande mål för Ungdomspolitiken är:

Alla ungdomar ska ha tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen.

Tillgång till välfärd handlar om det offentligas ansvar att ge ungdomar tillgång till goda livsvillkor såsom utbildning, arbete, bostad, hälsa, trygghet, kultur och fritid, sitt språk, möjlighet till delaktighet och inflytande samt ett liv fritt från diskriminering. Tillgång till goda livsvillkor tar sin utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna som omfattar alla individer, samt Barnkonventionen som omfattar personer upp till 18 år.

Ungdomar har olika förutsättningar att få tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen. Förutsättningarna varierar beroende på kön, ålder, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, religiös tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell läggning och könsidentitet. Botkyrka kommun behöver därför bidra till att ungdomar får jämlik tillgång till välfärd, makt och inflytande. Mål och åtaganden för att bidra till minskade skillnader i tillgång till välfärd och makt är formulerade under handlingsplanens fyra fokusområden.

3. Inledning

Målgruppen

Målgruppen för Botkyrkas ungdomspolitik är, liksom för den nationella ungdomspolitiken, personer mellan 13 och 25 år. Gruppen unga benämns med olika begrepp och delas in på olika sätt.

Barnkonventionen och barnrättspolitiken omfattar barn och ungdomar upp till 18 år, vilket innebär att unga mellan 13 och 25 år både omfattas av barnrättspolitik och ungdomspolitik. I praktiken går det ingen skarp gräns mellan barn och ungdom, eller mellan ungdom och vuxen.

Ungdomar omfattas, liksom övriga delar av befolkningen, av de mänskliga rättigheterna som de uttrycks i svensk grundlag och Sveriges konventionsåtaganden på området. Rättigheterna omfattar bland annat frågor om utbildning, arbete, hälsa, social trygghet, kultur, inflytande och organisering. Genom barnkonventionen har ungdomar upp till 18 år dessutom ett mer utvecklat skydd. Eftersom gruppen ungdomar består av både omyndiga och myndiga personer förändras graden av ungdomars inflytande över tid, från omyndig till myndig. Rätten till inflytande enligt barnkonventionen kopplas till ålder och mognad.

I denna handlingsplan kommer begreppet ungdomar eller unga att användas.

Mål och fokusområden

För att nå Botkyrka kommuns ungdomspolitiska mål *Alla ungdomar ska ha tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen*, behövs en kommunövergripande samordning. Samordning med externa aktörer som exempelvis arbetsförmedlingen, landstinget, näringslivet, civilsamhället och polisen är också viktiga, men eftersom detta är en kommunal handlingsplan har vi fokuserat på den kommunala organisationen.

I denna handlingsplan ligger fokus på fyra av Botkyrka kommuns hållbarhetsutmaningar. Dessa hållbarhetsutmaningar är centrala för ungas tillgång till välfärd och makt att forma sina liv och ha inflytande över samhällsutvecklingen:

Botkyrkaborna känner sig hemma handlar om att fler unga ska känna att det är bra att bo i Botkyrka, att vi har attraktiva och trygga bostadsområden och att unga har möjlighet att ha en aktiv fritid.

Botkyrkaborna har de bästa skolorna handlar om att alla unga, oavsett bakgrundsfaktorer, ska ha likvärdiga levnadsförutsättningar genom att under skoltiden få möjlighet att utveckla sin fulla potential. Alla unga ska också lämna skolan med de kunskaper som behövs för att gå vidare till studier eller arbete. Utöver detta vill vi också att alla unga ska kunna trivas och känna sig trygga i skolan som plats.

Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin handlar om att bygga socialt kapital genom samarbete mellan medborgarna, kommunen och civilsamhället. Kommunen behöver möjliggöra ökat deltagande i demokratin för ungdomar oavsett kön och andra bakgrundsfaktorer. Diskrimineringen inom olika områden måste motarbetas. Våra stadsdelar behöver planeras i högre utsträckning tillsammans med unga och med sikte på fler möten mellan människor.

Botkyrkaborna har arbete handlar om att den lokala arbetsmarknaden behöver utvecklas med fler arbetstillfällen för unga och att kommunen behöver bli bättre på att rusta unga Botkyrkabor för att klara kraven på arbetsmarknaden såväl lokalt som regionalt.

Att arbeta med dessa fyra fokusområden är grundläggande för att alla unga ska ha ett bra liv i kommunen. En del av de åtaganden som är inskrivna är sådana som redan görs eller som det finns lagstiftning kring. Den ungdomspolitiska handlingsplanen är ett sätt att lyfta och synliggöra en del av det arbete som redan görs, men handlingsplanen innehåller även en del nya åtaganden. Handlingsplanen innehåller också ett ungdomsperspektiv som alla nämnder/förvaltningar ska tillämpa på sitt arbete.

4. Mål och åtaganden

4. a. Botkyrkaborna känner sig hemma

Bostadssituation

Problembeskrivning: År 2011 hade knappt två tredjedelar av ungdomarna mellan 18 och 25 år eget boende och drygt en tredjedel bodde kvar i föräldrahemmet. År 2013 hade mer än hälften av landets kommuner brist på bostäder som unga efterfrågar. Svårigheten för unga att få bostad försenar vuxenblivandet och försvårar ungas möjligheter att bo kvar i eller flytta till kommunen.

Mål: Fler unga har bostad

Åtagande:	Ansvarig:
Lyft frågan om ungdomsbostäder vid nya byggprojekt.	Kommunstyrelsen
Se över möjligheterna att utöka satsningen på kompisboenden där man delar kontrakt.	Kommunstyrelsen
Lyft ungdomars behov på ett tydligare sätt i kommande riktlinjer för boendeplanering. Involvera unga i detta arbete.	Samhällsbyggnadsnämnden
Utred möjligheterna att genomföra ett kreativt pilotprojekt för att skapa fler attraktiva bostäder för unga i kommunen.	Kommunstyrelsen
Kommunen ska gå med som partner i Studentbostadsmässan 2017.	Kommunstyrelsen
Utred olika sätt för att förenkla för unga att få ett kontrakt, till exempel att Botkyrkabyggen avsätter en ökad andel av sitt bestånd till ungdomsbostäder.	Kommunstyrelsen

Trygghet

Problembeskrivning: Upplevelsen av trygghet varierar i hög grad mellan olika grupper beroende på kön och andra bakgrundsfaktorer. Otryggheten finns i hemmet, i skolan, på fritiden och i närområdet. Detta påverkar ungas möjligheter att känna sig hemma i Botkyrka som plats.

Mål: Tryggheten ökar för samtliga grupper och skillnaderna mellan olika grupper minskar.

Åtagande:	Ansvarig:
Ta särskild hänsyn till ungdomars upplevelse av otrygghet i fysisk planering av bostadsområden, skolor, kollektivtrafik, parker, idrottsplatser, motionsspår och andra offentliga miljöer.	Kommunstyrelsen, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden
Kartlägg otrygga och otillgängliga platser tillsammans med ungdomar. Föreslå insatser för att göra platserna tryggare och mer tillgängliga.	Kommunstyrelsen, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden

Öka kunskapen om hur man förebygger våld samt öka beredskapen för att upptäcka och agera när ungdomar utsätts för våld. Detta inkluderar även hedersrelaterat våld och förtryck.	Socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads och vuxenutbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, vård och omsorgsnämnden
--	--

Ungas inflytande över stadsplaneringen

Problembeskrivning: Ungdomar beskriver att de oftast bara får uttala sig i mindre utvecklingsfrågor, som till exempel när en ny fritidsgård ska starta. I medborgardialoger uttrycker unga önskemål om att även få vara med och påverka utvecklingen av platser i stort.

Mål: Ungas inflytande över stadsplaneringen ökar och inkluderar unga med olika behov

Åtagande:	Ansvarig:
Påbörja arbete i enlighet med den framtagna arbetsordningen om ungas involvering i stadsplaneringen.	Samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, kommunstyrelsen (Ungdomsfullmäktige)

Ungas psykiska hälsa

Problembeskrivning: Den psykiska hälsan bland unga i Sverige är generellt god, men skillnaderna är stora mellan olika grupper. Andelen unga som själva rapporterar symptom på psykisk ohälsa har ökat samtidigt som man ser brister i tillgången till elevhälsovård och psykiatrisk vård för unga.

Mål: Den psykiska hälsan hos unga ökar och skillnaderna mellan olika grupper minskar.

Åtagande:	Ansvarig:
Följ och sprid aktuell nationell forskning och kommunala undersökningar om ungdomars upplevda psykiska ohälsa och verkningsfulla metoder för att främja en god psykisk hälsa. Fokusera särskilt på utveckling över tid och skillnader mellan olika grupper. I detta ska hedersrelaterat våld och förtryck ingå som en faktor för psykisk ohälsa.	Kommunstyrelsen, socialnämnden.
Sprid kunskap bland personal	Socialnämnden,

som möter unga om att upptäcka och bemöta unga som är anhöriga till personer med beroendeproblem eller psykisk ohälsa.	utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden.
Hitta metoder för att följa upp om unga med psykisk ohälsa får tillräcklig tillgång till stöd och vård.	Socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads och vuxenutbildningsnämnden.

Fritidsgårdar och mötesplatser

Problembeskrivning: Många av tjejerna i referensgrupperna uttrycker att de inte känner sig hemma på de fritidsgårdar som finns i kommunen. Detta syns också i besöksstatistiken där endast 38 procent av besökarna är tjejer. Både tjejer och killar i referensgrupperna berättar att det finns starka normer för hur tjejer respektive killar ska bete sig, vilket minskar handlingsutrymmet för båda könen på fritiden.

Mål: Andelen ungdomar som vanligtvis inte besöker fritidsgårdarna ökar

Åtagande:	Ansvarig:
Sammanställ och sprid framgångsrika metoder för att öka jämställdheten, jämlikheten och tillgängligheten på samtliga fritidsgårdar.	Kultur- och fritidsnämnden
Utred möjligheten att starta en mötesplats för hbtq-personer i kommunen.	Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden
Undersök möjligheten att hbt-certifiera de öppna fritidsverksamheterna.	Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden
Arbeta med normkritik med fokus på maskulinitetsnormer på samtliga fritidsgårdar i kommunen.	Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden

Idrott och fysisk aktivitet

Problembeskrivning: Killar utgör majoriteten inom både föreningsidrotten och den organiserade spontanidrotten. Botkyrka har en litet lägre andel tjejer i idrottsföreningarnas verksamhet jämfört med de övriga Södertörnskommunerna med undantag av Huddinge (2011). Tjejers fysiska aktivitet sker i större utsträckning utanför föreningslivet, vilket gör att de inte har samma tillgång till kommunala stödformer.

Mål: Ökade möjligheter till idrottande/fysisk aktivitet för de grupper av unga som idag inte är fysiskt aktiva.

Åtagande:	Ansvarig:
Utöka satsningen på tjejers och kvinnors idrottande och fysiska aktivitet, särskilt i de norra kommundelarna.	Kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden
Se över möjligheter till könsneutrala eller enskilda omklädningsrum.	Kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden
Utred möjligheten att öka idrottsledares kunskaper i genus och hbtq-frågor.	Kultur- och fritidsnämnden
Se över hur de kommunala stödformerna för tjejers idrottande och fysiska aktivitet kan öka.	Kultur- och fritidsnämnden

Föreningsliv

Problembeskrivning: Botkyrka har få ungdomsföreningar. Ungdomar upplever att kommunen har brist på stödsystem för unga som vill genomföra projekt eller engagera sig på annat sätt än i föreningsform.

Mål: Antalet föreningsaktiva och på annat sätt engagerade ungdomar i Botkyrka ökar

Åtagande:	Ansvarig:
Ta fram tydliga stödfunktioner för ungdomar som vill engagera sig i föreningslivet.	Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden
Undersök hur kommunen kan stötta unga som vill engagera sig på annat sätt än i föreningslivet.	Kultur- och fritidsnämnden

Kulturliv

Problembeskrivning: Kultur- och fritidsvaneundersökningar visar att ungas intresse för kultur och medier liksom att uttrycka sig konstnärligt och kulturellt är stort. Unga betraktas dock ofta som konsumenter mer än som deltagare eller egna producenter i kulturlivet. Kommunens brukarundersökningar visar också att unga upplever att man inte har kännedom om och/eller har svårt att få information om kommunens utbud på kulturområdet. Unga säger också att de vill ha större inflytande över och vara medskapare i Botkyrkas kulturutbud.

Mål: Fler unga får möjligheter att själva delta i, utforma och bidra till Botkyrkas kulturutbud. Det blir enklare att hitta information om kommunens utbud.

Åtagande:	Ansvarig:
Utred möjligheten att skapa en app eller annan digital lösning för att informera om Botkyrkas kultur- och fritidsutbud.	Kultur- och fritidsnämnden och kommunstyrelsen
Tillgängliggör och utveckla befintliga mötesplatser för ungdomars spontanta kulturaktiviteter.	Kultur- och fritidsnämnden
Utred behovet av kompletterande mötesplatser med kulturinriktning	Kultur- och fritidsnämnden
Stärk arbetet med unga referensgrupper i syfte att öka ungas inflytande över kommunens kulturutbud.	Kultur- och fritidsnämnden

4. b. Botkyrka har de bästa skolorna

Ungdomar fullföljer sin skolgång

Problembeskrivning: En förutsättning för goda livsmöjligheter är att fullfölja sin skolgång, både grundskolan och gymnasiet. Det finns brister när det gäller samordnat stöd i syfte att klara skolan. Det finns ett klart samband mellan föräldrarnas utbildningsbakgrund och skolresultat. En viktig faktor för att den gruppen som riskerar att hoppa av ska fullfölja sin skolgång är att ha mer praktik och mindre teori enligt temagruppen Unga i arbetslivet.

Mål: Alla ungdomar fullföljer sin skolgång med fullständiga betyg.

Åtagande:	Ansvarig:
Utveckla befintliga samverkansformer som syftar till att ge ungdomar samordnat stöd för att klara skolan.	Utbildningsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, kultur och fritidsnämnden.
Utveckla arbetet med aktivitetsansvaret (tidigare informationsansvaret) utifrån förslag i regeringens ungdomspolitiska proposition.	Utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Säkerställ alla elevers möjlighet att göra kvalitativ praktik i grundskolan. Öka antalet prao-elever i de kommunala verksamheterna och prioritera särskilt särskoleelever.	Utbildningsnämnden

Elevers inflytande över skolan

Problembeskrivning: I referensgrupperna säger många att de saknar fungerande klassråd och elevråd och upplever att de har begränsat inflytande. I LUPP-undersökningen i årskurs nio upplever tjejer mindre möjlighet till inflytande än killar (vilket vi dock inte ser i elevenkäten). Upplevelsen av möjligheten till inflytande skiljer sig åt mellan olika kommundelar enligt både LUPP-undersökningen och elevenkäten.

Mål: Stärkt inflytande för samtliga elever med särskilt fokus på de elevgrupper som uppger att de saknar inflytande.

Åtagande:	Ansvarig:
Utvärdera elevråden, klassråden och elevkårernas funktion för formellt elevinflytande Sammanställ goda exempel från skolor som lyckats skapa elevinflytande och undersök möjligheter till nya och alternativa metoder för att stärka alla elevers inflytande.	Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen
Följ kontinuerligt upp hur skolan tillsammans med elever använder elevenkäter i respektive skolas systematiska kvalitetsarbete.	Utbildningsnämnden
Förtydliga för både skolpersonal och elever vilka frågor elever ska ha inflytande över	Utbildningsnämnden

Elevhälsan

Problembeskrivning: I LUPP-enkäten svarar bara 46 procent av tjejerna och 52 procent av killarna i Botkyrka att de tycker att elevhälsan i deras skola är bra. Botkyrka har sämre resultat på den frågan om man jämför med riket som helhet där större andel av både tjejer och killar är positiva till elevhälsan. Vad eleverna menar med elevhälsan är dock osäkert och det är svårt att dra några slutsatser utifrån det.

Mål: Elever uppger att elevhälsan ger dem det stöd de behöver

Åtagande:	Ansvarig:
Undersök närmare vilket stöd eleverna skulle vilja ha av elevhälsan i sin skola. Undersök möjligheten att genomföra åtgärder för att möta behoven	Utbildningsnämnden, socialnämnden, kommunstyrelsen

Stärk samarbetet mellan ungdomsmottagningen, elevhälsan och socialtjänstens råd- och stödverksamhet	Socialnämnden, utbildningsnämnden,
Utvärdera den utökade satsningen på elevhälsa. Fortsätt investeringen inom elevhälsan om det finns behov av det.	Utbildningsnämnden

Trygghet och likabehandling i skolan

Problembild: Otryggheten i skolan hänger ihop med förekomsten av mobbning, våld och kränkningar. Upplevelsen av trygghet varierar mellan olika ungdomsgrupper. Unga med funktionsnedsättning upplever särskilt stor otrygghet enligt LUPP-undersökningen. Upplevelsen av mobbning varierar mellan kommundelarna, och fler av eleverna i årskurs 9 som bor i de norra än i de södra kommundelarna i Botkyrka anger i LUPP-undersökningen att mobbning är ett problem i skolan.

Skolan är den vanligaste platsen i det offentliga rummet att bli utsatt för våld. Hbtq-personer är enligt Ungdomsstyrelsen i betydligt större utsträckning utsatta för våld jämfört med andra unga. Skolinspektionen har lyft att elevernas delaktighet i Botkyrkas arbete med planer mot diskriminering och kränkande behandling i skolorna måste öka.

Mål: Ökad trygghet, likabehandling och minskad förekomst av mobbning och kränkande behandling i skolan.

Åtagande:	Ansvarig:
Gör insatser för att öka tryggheten i skolan för unga med funktionsnedsättning i samarbete med Ungdomsrådet.	Utbildningsnämnden, kommunstyrelsen
Utbilda skolpersonal i metoder för att förebygga och förhindra mobbning.	Utbildningsnämnden
Utveckla arbetet med normkritisk pedagogik i skolan inom ramen för likabehandlingsarbetet.	Utbildningsnämnden
Sprid goda exempel i arbetet mot mobbning.	Utbildningsnämnden
Öka delaktigheten bland elever i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling.	Utbildningsnämnden
Utred möjligheten att hbt-certifiera skolor i Botkyrka.	Kommunstyrelsen

Ta del av resultat från arbete med nolltolerans mot alla former av fysiska bråk i skolorna, som ett led i våldprevention och ökad trygghet. Undersök möjligheten att genomföra liknande insatser i Botkyrkas skolor.	Utbildningsnämnden, socialnämnden, kommunstyrelsen
--	--

Skola och särskola

Problembeskrivning: Flera ungdomar i referensgrupperna uttrycker att de tycker att det är kränkande att kalla särskolan för särskola, och att de upplever ett onödigt avstånd till övriga skolan. Lokalerna ligger för sig själva och eleverna känner ett utanförskap.

Mål: Eleverna i det som idag kallas särskola känner sig som en del av den vanliga skolan och särskiljs inte på ett sätt som upplevs som kränkande

Åtagande:	Ansvarig:
Se över åtgärder som gör att grundsärskoleeleverna i högre grad känner sig som en del av grundskolan, exempelvis att förändra benämningen "särskola"	Utbildningsnämnden
Sprid erfarenheter från pågående inkluderingsinsatser för hur grundsärskoleelever kan integreras i grundskolan.	Utbildningsnämnden
Undersök hur grundsärskolans lokaler är placerade i förhållande till grundskolans lokaler och om möjligheter finns för ökad lokalintegration.	Utbildningsnämnden

4. c. Botkyrkaborna har förtroende för varandra och demokratin

Kanaler för inflytande

Problembeskrivning: Många ungdomar anger att de inte vet vart de ska vända sig om de vill påverka något i kommunen. Enligt LUPP-enkäten tycker också många unga att de har små möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen.

Referensgrupperna efterfrågar en högre närvaro från kommunens tjänstepersoner och politiker i till exempel skolan. Uppenbarligen upplever många att de kanaler för inflytande som kommunen erbjuder, till exempel ungdomsfullmäktige eller dialogforum, inte är tillräckliga. Unga med funktionsnedsättning svarar i större utsträckning än andra att de vill vara med och

påverka den egna kommunen, men upplever att de är mindre delaktiga i samhället och upplever mindre möjligheter än andra att påverka sina egna liv.

Mål: Fler ungdomar vet vart de kan vända sig om de vill påverka i kommunen och anser att de har inflytande och kan föra fram sina åsikter till dem som bestämmer. Unga med funktionsnedsättning upplever i lika hög grad som andra unga att de kan vara med och påverka den egna kommunen och sina egna liv.

Åtagande	Ansvarig
Utred möjligheten att permanenta ungdomsrådet eller säkerställa målgruppens medverkan i Ungdomsfullmäktige.	Kommunstyrelsen
Undersök möjligheten att genom befintligt eller alternativt verktyg skapa en internetbaserad/sms-baserad medborgarpanel specifikt för unga, med särskilt fokus på den lokala utvecklingen.	Kommunstyrelsen
Använd i större utsträckning ungas egna arenor vid dialog med unga.	Alla nämnder
Utveckla kommunens system för att ta in åsikter och förslag från medborgarna så att det blir mer lättillgängligt och angeläget för unga.	Kommunstyrelsen
Se över hur politikerna kan bli mer synliga i ungas vardag, till exempel i skolan eller på fritiden.	Kommunstyrelsen
Kommunicera tydligare vart ungdomar kan vända sig för att påverka i olika kommunala frågor. Använd exempelvis barnombudsmannen eller medborgarkontoren som kommunikationskanal.	Kommunstyrelsen
Tydliggör Ungdomsfullmäktiges mandat och relation till kommunens nämnder och förvaltningar.	Kommunstyrelsen

Förbättrad återkoppling

Problembeskrivning: Ungdomar uppger att de fyller i många enkätundersökningar men sällan får återkoppling på resultatet och information om hur man går vidare. Samma sak gäller när de träffat tjänstepersoner/politiker i olika forum för att säga sin åsikt. De upplever en osäkerhet kring om det verkligen går att påverka.

Mål: Fler ungdomar upplever att deras medverkan i undersökningar och samhällsfrågor har betydelse och att deras synpunkter tas på allvar.

Åtagande	Ansvarig
I enlighet med kommunens strategi för demokrati och delaktighet, alltid återkoppla resultaten av de undersökningar och dialoger som genomförs i ungdomsgruppen, och hur deras inspel har påverkat beslutet. Kommunera också vad som sagts i andra dialoger och intressekonflikter mellan olika medborgare	Alla nämnder
Låt ungdomar analysera kommunens befintliga informationskanaler och lämna förslag på hur vi bättre kan nå och kommunicera med unga.	Alla nämnder

Ökat valdeltagande

Problembeskrivning: Valdeltagandet i Botkyrka uppgick till 79 procent i riksdagsvalet och 73 procent i kommunvalet 2010. Ungdomar och unga vuxna under 30 år som endast hade rösträtt i kommunvalet röstade mindre än andra grupper i Botkyrka. Valdeltagandet i norra Botkyrka var också avsevärt svagare än i södra Botkyrka. Valdeltagandet bland förstagångsväljarna i Botkyrka ökade från 66 procent till 71 procent 2010. I landet som helhet ökade både nominerade och invalda 18–25-åringar år 2010 jämfört med 2006. En större andel killar än tjejer nominerades och blev valda. I både kommun- och landstingsfullmäktige har dock ledamöter i gruppen 18–25 år avgått i betydligt högre grad än i totalpopulationen 2013. Kvinnor har också avgått i högre grad än män. Samtliga referensgrupper uttrycker en svag koppling till de politiska partierna och till politiker i allmänhet.

Mål: Öka valdeltagandet bland unga.

Åtagande	Ansvarig
Utveckla utbildningen för förtroendevalda i partierna med fokus på att öka ungas	Kommunstyrelsen

medvetenhet, engagemang och valdeltagande	
Undersök möjligheter att utbilda tjänstepersoner i klarspråk i tal	Kommunstyrelsen

Social sammanhållning

Problembeskrivning: Genomgående i referensgrupperna tar ungdomarna upp behovet av mötesplatser och gemensamma aktiviteter för att känna förtroende för varandra. Man lyfter att det är viktigt att mötas över skol-, fritidsgårds- eller kommungränser.

Mål: Det blir lättare för unga från olika skolor, fritidsgårdar och kommundelar att mötas och delta i gemensamma aktiviteter. De aktiviteter och mötesplatser som skapas ska vara attraktiva för unga i hela kommunen.

Åtagande	Ansvarig
Möjliggör för ungdomar från hela kommunen att delta vid större arrangemang genom att se till att det finns bra kommunikationer till och från platsen.	Kommunstyrelsen, kultur och fritidsnämnden
Utveckla gemensamma aktiviteter mellan verksamheter som ligger i olika kommundelar. Genomför fler verksamhetsövergripande dans/teater/kulturprojekt på fritiden.	Kultur- och fritidsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden
Se över hur man kan använda föreningsbidragen som ett medel för att uppmuntra kommunövergripande social sammanhållning.	Kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, kommunstyrelsen

Ökad kunskap om diskriminering, mänskliga rättigheter och barnkonventionen

Problembeskrivning: Enligt Diskrimineringsombudsmannens rapport om upplevelsen av diskriminering är det tydligt att diskrimineringen får allvarliga ekonomiska och hälsorelaterade konsekvenser. Faktorer som etnisk tillhörighet eller sexualitet är så nära förknippad med identiteten att diskriminering får konsekvenser för självbilden och den psykiska hälsan. För många blir det en negativ spiral som är svår att bryta. I den nationella folkhälsoenkäten kan man också se att människor som upplevt kränkande behandling har lägre tilltro till det omgivande samhället och till offentliga institutioner.

Sverige har också fått kritik från FN:s barnrättskommitté för att kunskapen om barnkonventionen är låg bland vuxna som arbetar med unga.

Mål: Kunskapen om mänskliga rättigheter, barnkonventionen och diskriminering ökar bland unga och personal i kommunen som arbetar med unga.

Åtagande	Ansvarig
Erbjud återkommande utbildningar i diskrimineringslagstiftningen, barnkonventionen och mänskliga rättigheter för unga och dem som arbetar med unga. Undersök hur hedersrelaterade frågor kan inkluderas i utbildningarna.	Kommunstyrelsen

Barns och ungdomars rätt att komma till tals vid myndighetsutövning

Problembeskrivning: Barnombudsmannen skriver i sin årsrapport att barn i utsatta situationer vittnar om att de inte känner till sina rättigheter och att de tycker sig ha små möjligheter att uttrycka sina åsikter i frågor som är oerhört viktiga för dem. I Barnkonventionens artikel 12 anges att barnet ska beredas möjlighet att höras i beslut som exempelvis rör barnets utbildning, hälso- och sjukvård eller åtgärder inom socialtjänsten som rör barnet.

Mål: Förbättra barns och ungdomars möjligheter att komma till tals och få sin inställning synliggjord vid myndighetsutövning.

Åtagande:	Ansvarig:
Utveckla former för att följa upp att barn/ungdomar vid ingripande beslut (myndighetsutövning) upplever att de blivit lyssnade till och haft möjlighet att påverka beslutets utgång.	Samtliga nämnder som utövar myndighetsutövning mot enskilda barn och ungdomar (socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden).

4.d. Botkyrkaborna har arbete

Ungas inträde på arbetsmarknaden

Problembeskrivning: Botkyrkas största utmaning inom arbetsmarknadspolitiken är den stora andelen unga som lämnar grundskolan och gymnasiet utan godkända betyg. Ökade kompetenskrav på dem som söker ett arbete innebär att många unga människor inte är rustade för arbetslivet även när efterfrågan på arbetskraft ökar. Stora insatser krävs för att stärka ungas förutsättningar för att komma i arbete eller vidare studier.

Mål: Stärka ungas inträde på arbetsmarknaden

Åtagande:	Ansvarig:
Implementera insatser riktade till målgruppen ungdomar utifrån det arbetsmarknadspolitiska programmets åtta punkter för arbete.	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden, kultur- och fritidsnämnden, kommunstyrelsen.
Fastställ samverkansformer för kvalitativa mötesplatser och arenor för ungdomar och unga vuxna i syfte att stärka ungas inträde på arbetsmarknaden.	Kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden.
Utveckla arbetet med feriepraktik och sommarjobb inom näringslivet och den sociala ekonomin.	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, kommunstyrelsen
Utred hur ungdomar drabbas av strukturell diskriminering på arbetsmarknaden och lämna förslag till åtgärder för att motverka detta.	Kommunstyrelsen
Utred möjligheten att starta ytterligare verksamhet för unga utan jobb och gymnasieutbildning, med målet egen försörjning.	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, utbildningsnämnden
Utred möjligheten att utöka andelen vuxenutbildningsplatser i Botkyrka kommun.	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden
Ta tillvara ungas kompetens i arbetet med att utveckla verktyg för att stärka ungas inträde på arbetsmarknaden.	Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden, utbildningsnämnden

5. Samordning, implementering och uppföljning av ungdomspolitiken

Inför arbetet med ettårsplanen 2015 kommer samordningsformen för ungdomspolitiken troligtvis inte att vara på plats. Därför har varje nämnd ett eget ansvar att föra in den ungdomspolitiska handlingsplanens åtaganden i respektive ettårsplan. Varje nämnd får själv göra en prioritering av vilka åtaganden som ska genomföras under 2015.

För att handlingsplanen för ungdomspolitiken ska få genomslag i den kommunala förvaltningen krävs att den implementeras i kommunens styrsystem och följs upp kontinuerligt. Målsättningen är att prioriteringarna ska föras in i nämndernas ettårsplaner. För att detta ska komma till stånd behövs ett fortsatt förvaltningsövergripande arbete som samordnas i ett tjänstemannaforum. Forumet ska tillsättas under 2014.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att samordna och följa upp ungdomspolitiken. Uppföljningen ska göras i samråd med ungdomar.

Åtagande:	Ansvarig:
Vidareutveckla hållbarhetskonskvensbedömningen (kommunens verktyg för planering och beslut av insatser): med särskild hänsyn till ungdomsperspektivet.	Kommunstyrelsen
Ta fram indikatorer för att följa upp handlingsplanen. Uppföljningen ska fokusera på skillnader mellan grupper av unga. Utgå i möjlig mån från befintlig statistik och komplettera uppföljnings och kartläggningsmetoder vid behov..	Samordningsformen/kommunstyrelsen
Genomför utbildningar för tjänstepersoner och politiker i de fyra ungdomsperspektiven som ska genomsyra allt kommunalt arbete.	Samordningsformen/kommunstyrelsen
Tillämpa ungdomsperspektivet i arbetet och redovisa i årsbokslutet r hur man har arbetat med ungdomsperspektivet.	Samtliga nämnder. Kommunstyrelsen sammanställer.

6. Utgångspunkter för Ungdomspolitiken i Botkyrka, Ungdomsperspektivet

Handlingsplanen utgår ifrån ett ungdomsperspektiv som beskrivs ur fyra aspekter. Alla nämnder/förvaltningar ska tillämpa ungdomsperspektivet på sitt arbete och i sina årsbokslut redogöra för hur de arbetat med ungdomsperspektivet.

6.a. Ålder som maktordning

Till skillnad från andra diskrimineringsgrunder i lagstiftningen är ålder en föränderlig kategori. Ungdom är, liksom exempelvis medelålder, ingen fast kategori för den enskilda personen, utan en rörelse som ständigt förändras.¹ Ålder kan ses som en hierarkisk process där individen börjar i en underordnad position för att sedan växa in i den privilegierade positionen. Eftersom det är en process kan vuxna alltid åberopa att de själva varit unga och använda argumentet att alla barn och unga kommer att bli vuxna för att berättiga åldersmaktsordningen som rättvis, naturlig och legitim. Detta är unikt i relation till andra maktordningar, där

¹ de los Reyes och Mulinari, 2005

exempelvis en man sällan kan hävda att han vet hur det är att vara kvinna eller att en vit person aldrig kan påstå sig veta hur det är att vara icke-vit.²

2009 blev ålder en ny diskrimineringsgrund i svensk lagstiftning.

Åldersdiskrimineringsförbudet gäller främst i arbetslivet, men i vissa fall finns också skydd mot åldersdiskriminering inom utbildningsområdet. Barnkonventionen omfattar barns rätt till skydd, exempelvis att barn ska skyddas från att utföra arbete som kan vara skadligt för barnet eller som hindrar barnet från att gå i skolan eller från att utvecklas på annat sätt.³ Barndomen fyller därmed en positiv funktion för barnet, men här skapas också mindre tillgång till makt än i vuxenlivet. Olika funktioner i olika livsfaser kan definitivt ses som legitima men det skapar en åldersmaktordning som vuxenvärlden måste vara uppmärksam på.

Sedan införandet av ålder som ny diskrimineringsgrund har flest anmälningar inkommit från äldre män, vilket kan bero på att yngre människor i större utsträckning upplever diskriminering inom områden som inte omfattas av lagstiftningen, eller att yngre har mindre kunskap om diskriminering och rättigheter. Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. Bland annat ska barnets bästa komma i främsta rummet i alla åtgärder som rör barn. Vad som är barnets bästa blir ofta upp till vuxna att tolka, vilket också skapar en maktobalans. I alla tider har vuxna sagt sig handla för barnets bästa, även när barn kränkts eller svikits. I varje tid och varje kultur finns blinda fläckar i synen på vad som är bäst för barn, där vuxnas handlingar och förhållningssätt upplevs av barnen på ett helt annat sätt än vad de vuxna tror och avser. Därför är det viktigt att vuxna har en medvetenhet om vad åldersmaktordningen innebär och är beredda att förändra sina föreställningar och sitt handlande.⁴

I allt arbete som påverkar barn och unga ska Botkyrka kommun utgå ifrån kunskap om hur åldersdiskriminering och åldersmaktordningen påverkar kommunens arbete.

6.b. Ungdomens eget perspektiv

Det finns en grundläggande skillnad mellan begreppen *barnperspektiv* och *barnets perspektiv*, eller *ungdomsperspektiv* och *ungdomens perspektiv*. Ett barnperspektiv/ungdomsperspektiv kan vi som vuxna använda oss av genom att försöka se tillvaron med barns/ungas ögon i olika sammanhang. Barnets/ungdomens perspektiv däremot kan vi bara få på ett sätt – genom att barnet/ungdomen själv kommer till tals om hur hen ser på sig själv och sitt liv. I Barnkonventionen uttrycks barns rätt att påverka frågor som rör dem. Men vem kan egentligen avgöra vilka frågor som rör barn och unga och vilka som inte gör det? Barn och unga kommer ta konsekvenserna av de politiska beslut som fattas i dag, beslut som de ofta inte kan påverka men som kommer att påverka dem. Därmed berör de flesta frågor barn och unga.

Av följande anledningar är det viktigt att arbeta med barn och ungas egna perspektiv:

---

² Jonstoji, barn och ungas politiska villkor.

³ Barnombudsmannen

⁴ Diskrimineringsombudsmannen, Upplevelser av diskriminering, 2010

- Demokrati

Att skapa förutsättningar för unga till ett aktivt medborgarskap, att bredda det demokratiska deltagandet så att det speglar befolkningen.

- Rättigheter

Barns och ungas rättigheter att uttrycka sina åsikter och bli lyssnade på är en grundläggande princip i Barnkonventionen.

- Brukarinflytande och angelägenhet

Att lyssna på de som är målgruppen för en verksamhet eller aktivitet är särskilt viktigt när det gäller unga personer, då barn och unga har färre forum och möjligheter än vuxna att göra sina röster hörda. Vikten av att lyssna på målgruppen är särskilt stor för att lyckas skapa verksamheter som är angelägna, det vill säga relevanta och intressanta för målgruppen.

- Ekonomi

Beslut som är förankrade utifrån behov och förutsättningar hos olika grupper är mer kostnadseffektiva eftersom risker för felinvesteringar minskar.

- Aktörskap

Ett aktivt medborgarskap handlar om att vara en samhällsaktör och inte enbart ta del av och förhålla sig till det samhälle vi lever i, utan också vara en medskapare av samhället. Genom att arbeta med ungas egna perspektiv stimuleras också möjligheterna att vara samhällsaktör, vilket skapar ett mer kreativt samhälle.

- Folkhälsa

Livsvillkor och levnadsförhållanden under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för den psykiska och fysiska hälsan under hela livet, vilket i sin tur har betydelse för möjlighet till skolframgång, fortsatt utbildning, inträde på arbetsmarknaden och sociala relationer. Delaktighet och inflytande i samhället och känslan av att kunna påverka den egna livssituationen är en av de mest grundläggande förutsättningarna för en god hälsa.

Botkyrka kommun ska utgå ifrån ungdomars egna perspektiv och att unga ska få ha inflytande inom de samhällsområden som de själva vill påverka.

6.c. Ungdomstiden som viktig i sig själv

Unga ses ofta som en investering och samhällsresurs för framtiden. Detta kallas inom barnforskningen för att barn och unga ses som "human becoming", som när de blir vuxna blir färdiga "human beings". Detta innebär att barn och unga ses som ofullständiga människor som är passiva "offer" för vuxenvärlden och som ska socialiseras in i att bli "human beings"

av vuxna. De vuxna antas automatiskt ha egenskaper som gör dem lämpliga för att socialisera in barn i lämpligt beteende.⁵

Ungdomars känsla av att kunna påverka sina egna liv och samhället i stort är viktigt i sig, inte bara för att det är en resa mot vuxenblivandet. Ungas delaktighet och inflytande kan ses som en faktor för ekonomisk kostnadseffektivitet, förbättrade studieresultat och för en framtida demokratisk återväxt men måste framför allt ses som en rättighet med ett värde i sig. Det vill säga att även om vi inte ser konkreta ekonomiska, resultatmässiga eller i dagens bemärkelse, demokratiska, resultat av att ha investerat i ungas rättigheter, finns det ändå ett värde i att ungdomar får tillgång till dem. Om det exempelvis visar sig att elevdemokrati inte leder till minskat klotter eller bättre studieresultat, eller om ungdomar när de blir vuxna inte tror på den rådande demokratiska organiseringen av samhället, betyder inte detta att vi ska lägga mindre fokus på arbetet för att öka ungdomsinflytande. I Barnkonventionen uttrycks barns rätt till lek, vila och fritid och rätten att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet, vilket också handlar om att barn och ungdomstiden måste få vara viktig i sig själv.

Botkyrka kommun ska utgå ifrån att ungdomstiden är en del av livet med ett värde i sig och inte enbart en tid av förberedelse för vuxenlivet.

6.d. Unga är en heterogen grupp med olika livsvillkor

Unga ses ofta som en homogen grupp, trots att forskningen visar att ungas levnadsvillkor skiljer sig mycket åt beroende på många bakgrundsfaktorer. Det handlar om skillnader mellan olika gruppers livsvillkor såsom socioekonomisk bakgrund men också skillnader i de miljöer unga växer upp i såsom i familjen, skolan, fritiden samt i boende och närmiljön. Det finns även många andra faktorer som har betydelse. Diskriminering innebär att en person blir sämre behandlad än en annan person. I diskrimineringslagen finns förbud mot diskriminering på sju olika grunder: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.⁶ Orsaker till diskriminering är samhällets starka normer om hur vi "ska" vara, vilket skapar föreställningar om rätt och fel hos människor. Många grunder som diskriminering baseras på finns inte med i diskrimineringslagen. Dessa kan exempelvis handla om socioekonomisk status, utseende eller hur ens privatliv ser ut.

Ungdomsstyrelsens indikatorrapport Ung idag 2009 visar att vissa grupper av unga inte har samma möjligheter som andra. Unga med utrikes bakgrund når i mindre utsträckning än unga med svensk bakgrund utbildningsmål och behörighet till högre utbildningar. Indikatorerna visar vidare att tjejer och killar är olika utsatta inom olika områden. Tjejer har en sämre situation än killar när det gäller psykisk hälsa, arbetsjukdomar och inkomst. Killar däremot har generellt en sämre måloppfyllelse i skolan och lägre andel är högutbildade. De blir i högre grad utsatta för och deltar i brott, fler vårdas på sjukhus och dör till följd av våld. Killarnas situation är sämre än tjejernas även vad gäller arbetsolyckor, skulder och vräkningar samt långtidsarbetslöshet.

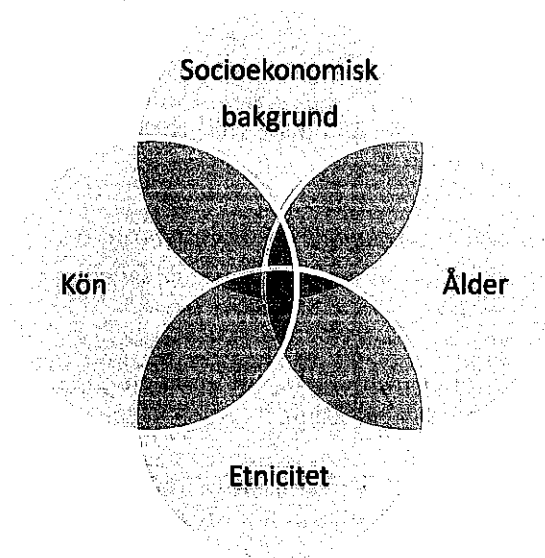
Vi föds in i en redan existerande omvärld. Vi väljer inte våra föräldrar, inte i vilken tid vi hamnar, vilket land vi ska växa upp i eller vilket kön vi ska ha. Eftersom förutsättningarna skiljer sig åtskilligt mellan vilken social klass våra föräldrar tillhör, vilken generation vi föds

⁵ Johansson 2003, Möten för lärande, Pedagogisk verksamhet för de yngsta barnen i förskolan

⁶ Diskrimineringsombudsmannen

i, vilket etniskt ursprung vi har och om vi föds som pojke eller flicka, har samhället ett ansvar att sträva efter socialt rättvisa uppväxtförhållanden. Ett viktigt syfte med ungdomspolitiken är att förbättra alla ungdomars tillgång till välfärd och inflytande att forma samhället och makt att forma sina egna liv.

Kunskap om ungas levnadsvillkor behöver också förstås och analyseras ur ett intersektionellt perspektiv. Intersektionalitet handlar om hur olika maktstrukturer och normer samverkar och förstärker varandra, till exempel kön och sexualitet. Ett sätt att förklara intersektionalitet är genom följande modell:

Figur 1.1 Illustration över hur olika kategorier samverkar. Benämningarna kan bytas ut mot eller kompletteras med exempelvis sexualitet eller religion.⁷

Botkyrka kommun ska utgå ifrån aktuell kunskap om hur ungas levnadsvillkor skiljer sig åt beroende på olika bakgrundsfaktorer och om hur olika bakgrundsfaktorer samspelar. Utifrån denna kunskap ska insatser och åtgärder anpassas och utformas utifrån olika grupperns behov och förutsättningar.

⁷ Eriksson-Zetterquist U, Styhre, A, Organisering och intersektionalitet, 2007, s12

7. Bilagor

7.a. Ungdomspolitikens angränsning till andra kommunala strategier/policys och handlingsplaner samt konventioner

Inom kommunen finns ett 40-tal kommunövergripande processer. Processerna påverkar alla verksamheter. Processarbetet leds av kommunledningsförvaltningen och förankras i kommunens ledningsgrupp.

I arbetet med den ungdomspolitiska handlingsplanen har de strategier, policys och handlingsplaner som ligger under paraplyet demokrati och mänskliga rättigheter varit vägledande. Där ingår följande kommunövergripande strategier, policys, konventioner och handlingsplaner:

Botkyrkas jämställdhetsstrategi som slår fast inriktningen för arbetet med jämställdhet i kommunen.

Policyn och handlingsplanen för att förebygga hedersrelaterat våld som är en handlingsplan för att förebygga patriarkalt förtryck och våld med särskilt fokus på hedersrelaterade begränsningar, förtryck och våld.

Botkyrkas interkulturella strategi som lyfter fram tre huvudområden: antidiskriminering, kommunen som plats och kommunen som organisation.

Demokratistrategin som i skrivande stund är under remissförvarande och som kommer antas i kommunfullmäktige 2014. Utifrån demokratinstrategin kommer en handlingsplan att utarbetas.

Folkhälsopolicyn och dess utvecklingsplan 2012-2016 som utgår ifrån

Ett hållbart Botkyrka och flerårsplanen, och konkretiserar utvecklingsområden utifrån nuläge med målet att hälsan ska förbättras för alla, samtidigt som skillnader mellan olika grupper ska minska.

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som kommunfullmäktige i Botkyrka antog som sitt program för personer med funktionsnedsättning 2010.

Barnkonventionen som säger att ett barnrättsperspektiv ska genomsyra all verksamhet som rör barn och unga. I Botkyrka finns en lokal barnombudsman som ger råd, hjälp och stöd i frågor som rör barn och unga.

Arbetsmarknadspolitiken i Botkyrka, en programförklaring i åtta punkter, 2013, som hanterar frågorna om ungas tillträde till arbetsmarknaden.

7.b. Existerande samarbetsforum för ungdomsfrågor

Samarbetsforum	Medverkande förvaltningar och andra aktörer (sammankallande/ansvarig förvaltning är i fetstil)	Forumets syfte
Informationsansvar	Avux, uf	Hålla kommunen informerad om sysselsättningen hos ungdomar 16–19 år som inte går i gymnasieskolan och erbjuda lämpliga åtgärder.
Paraplyteamet	Soc, avux, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms läns landsting, Salem och Huddinge	Stöd till ungdomar som är utanför studier, jobb och socialförsäkringssystem.
Team skolnärvaro	Soc, uf	Direkt arbete med unga som har hög frånvaro i grundskolan och deras familjer.
Daglig verksamhet	Avux, vof, soc	Kommunal insats till vuxna personer i yrkesför ålder med utvecklingsstörning, autism eller förvärvade hjärnskador och som står utanför den vanliga arbetsmarknaden.
Kraftsamling	Uf, soc	Samverkan för att upptäcka och hjälpa barn som far illa.
Sommarjobben	Samtliga förvaltningar och kommunala bolag	Skapa och samordna sommarjobb för unga i kommunen
Områdesgrupper	Klf, samtliga förvaltningar, chefer polisen, Botkyrkabyggen, vårdcentralen, föreningar	Utveckla området/kommundelen tillsammans med invånarna. Fokus är ofta barn och ungas trygghet samt trivsel i kommundelen.
Nätverksgrupper	Se ovan	Operativ samverkan kring områdesarbetet.
Sociala insatsgrupper	Soc, uf, polisen	Samverkan kring enskilda ungdomar som har kontakt med soc och polis i syfte att förebygga att de fastnar i kriminalitet
Ung Företagsamhet (UF)	Uf, kof, avux, klf	På alla gymnasieskolor pågår ett samarbete med Ung Företagsamhet (UF), en ideell och obunden organisation med syftet att tillsammans med skolan införa entreprenörskap och ett engagerat näringsliv i utbildningssystemet.
Samsyn (våld i nära relationer)	Soc, uf, vof, avux, brottsofferjouren, tjej- och kvinnojouren samt polisen	Samverkan på övergripande nivå kring frågor som rör våld i nära relationer
Hedersrelaterat våld	Soc, klf, kof, uf, avux	Samverkan kring att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck
Lov- och helgverksamhet	Kof, soc, avux, uf,	Samverkan kring lov- och

	folkhälsosamordnare m fl.	helgverksamhet för unga
Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS)	Soc, vof, uf	Samverkan kring att ungdomar som har behov av individuellt stöd från olika huvudmän ska få detta på bästa sätt
Centrala samverkansgruppen trygghet	Klf, soc, uf, kof, sbf, Botkyrkabyggen	Blandning av strategisk och operativ grupp för att minska otrygghet och brottslighet. Har fokus på samarbete med externa parter som SL, bussbolaget Keolis, kommunens väktarbil, polis, räddningstjänst, Lugna gatan/Fryshuset och Botkyrkabyggen.
Samverkan unga vuxna	Avux, soc, kof	Samverkansgrupp för arbete med/för unga som rör flera förvaltningar, till exempel arbete med mötesplatser och uppsökande verksamhet.
Stöd till anhöriga	Soc, vof. Var och en ansvarar för sina målgrupper	Samverkar kring stöd till anhöriga på individ-, grupp- och generell nivå. Ordnar föreläsningar, mötesplatser, enskilda samtal m.m.
Ungdomsrådet	Klf, uf, kof, vof	Ungdomsrådet består av barn och unga med funktionsnedsättning, och är för närvarande ett projekt mellan ABF Botkyrka-Salem och kommunen som bedrivs med medel från Allmänna arvsfonden. Syftet är att underlätta för dessa ungdomar att bidra med kompetens, erfarenheter och insikter på samma sätt som övriga ungdomar i samhället. Ska eventuellt bli en del av kommunens ordinarie verksamhet efter projektperiodens slut.

3**Rapport från extra brukarenkät augusti 2014 - enheten för ekonomiskt bistånd (SN 2014:168)****Beslut**

Socialnämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

I 2013 års enkät fick enheten för ekonomiskt bistånd avsevärt lägre resultat än övriga verksamheter. Socialnämnden beslutade då att enheten skulle genomföra en förkortad version av brukarenkäten efter sommaren 2014.

Den förkortade enkäten fokuserar på ett fåtal kvalitetsområden som bedöms som extra viktiga för enhetens resultat i sin helhet; bemötande, kompetens och barnperspektiv. Där utöver ställdes frågor om diskriminering och helhetsbedömning av verksamheten.

Totalt inkom 99 svar jämfört med 81 i den senaste brukarenkäten. Enkäten delas endast ut på svenska vilket ger en begränsad bild av enhetens brukare, men bör ändå ses som en fingervisning över hur enheten har lyckats i sitt förbättringsarbete.

Resultaten visar att enheten nu närmar sig övriga verksamheters resultat på ett positivt sätt och att de får godkänt resultat på samtliga frågor relaterade till våra kvalitetsindikatorer.

Antalet som upplevt diskriminering minskar men det bedöms också vara kopplat till att enkäten endast delades ut på svenska. De flesta i förra enkäten upplevde att de blev diskriminerade utifrån språk. Nöjd Kund Index (NKI) ökade från 55 till 73.

Referens
Anneli Sjöberg

Mottagare
Socialnämnden

Rapport från extra brukarenkät augusti 2014 - enheten för ekonomiskt bistånd (SN 2014:168)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av rapporten.

Sammanfattning

I 2013 års enkät fick enheten för ekonomiskt bistånd avsevärt lägre resultat än övriga verksamheter. Socialnämnden beslutade då att enheten skulle genomföra en förkortad version av brukarenkäten efter sommaren 2014.

Den förkortade enkäten fokuserar på ett fåtal kvalitetsområden som bedöms som extra viktiga för enhetens resultat i sin helhet; bemötande, kompetens och barnperspektiv. Där utöver ställdes frågor om diskriminering och helhetsbedömning av verksamheten.

Totalt inkom 99 svar jämfört med 81 i den senaste brukarenkäten. Enkäten delas endast ut på svenska vilket ger en begränsad bild av enhetens brukare, men bör ändå ses som en fingervisning över hur enheten har lyckats i sitt förbättringsarbete. Resultaten visar att enheten nu närmar sig övriga verksamheters resultat på ett positivt sätt och att de får godkänt resultat på samtliga frågor relaterade till våra kvalitetsindikatorer.

Antalet som upplevt diskriminering minskar men det bedöms också vara kopplat till att enkäten endast delades ut på svenska. De flesta i förra enkäten upplevde att de blev diskriminerade utifrån språk. Nöjd Kund Index (NKI) ökade från 55 till 73.

Marie Lundqvist
socialchef

2014-09-26

Referens
Joachim Heimersson

Mottagare
Socialnämnden

Rapport från extra brukarenkät augusti 2014 - enheten för ekonomiskt bistånd.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Inledning	4
Genomförande och enkätens utformning.....	4
Svarsfrekvens.....	4
Enkätens utformning.....	4
Läsanvisning	5
Resultat	5
Bakgrundsfrågor	5
Bemötande	5
Kompetens	6
Diskriminering.....	6
Helhetsbedömning av verksamheten (NKI).....	8
Barnperspektiv.....	8
Diskussion	9
Bilaga 1 (enkäten).....	10
Bilaga 2 (tabeller).....	14

Sammanfattning

I 2013 års enkät fick enheten för ekonomiskt bistånd avsevärt lägre resultat än övriga verksamheter. Socialnämnden beslutade då att enheten skulle genomföra en förkortad version av brukarenkäten efter sommaren 2014.

Den förkortade enkäten fokuserar på ett fåtal kvalitetsområden som bedöms som extra viktiga för enhetens resultat i sin helhet; bemötande, kompetens och barnperspektiv. Där utöver ställdes frågor om diskriminering och helhetsbedömning av verksamheten.

Totalt inkom 99 svar jämfört med 81 i den senaste brukarenkäten. Enkäten delas endast ut på svenska vilket ger en begränsad bild av enhetens brukare, men bör ändå ses som en fingervisning över hur enheten har lyckats i sitt förbättringsarbete. Resultaten visar att enheten nu närmar sig övriga verksamheters resultat på ett positivt sätt och att de får godkänt resultat på samtliga frågor relaterade till våra kvalitetsindikatorer.

Antalet som upplevt diskriminering minskar men det bedöms också vara kopplat till att enkäten endast delades ut på svenska. De flesta i förra enkäten upplevde att de blev diskriminerade utifrån språk. Nöjd Kund Index (NKI) ökade från 55 till 73.

2014-09-26

Inledning

Socialförvaltningen i Botkyrka kommun har sedan 2003 årligen genomfört en brukarundersökning för att få kännedom om vad de klienter som besöker socialförvaltningen anser om bl.a. bemötande och tillgänglighet.

I 2013 års enkät fick enheten för ekonomiskt bistånd (eeb) avsevärt lägre resultat än övriga verksamheter. Förslag lämnades då från förvaltningen till nämnden att enheten skulle ta fram en handlingsplan för att arbeta vidare med det som resultaten från brukarenkäten visade på. Det föreslogs även att en förkortad version av brukarenkäten skulle genomföras på enheten efter sommaren 2014, detta för att ge verksamheten en möjlighet att tidigare följa upp sitt arbete med att förbättra resultaten. Nämnden beslutade att detta skulle genomföras. Stöd- och utvecklingsenheten och enheten för ekonomiskt bistånd tog tillsammans fram en förkortad version av brukarenkäten som delades ut under veckorna 34-36.

Genomförande och enkätens utformning

Alla besökare/brukare som besökte verksamheterna inom enheten för ekonomiskt bistånd under vecka 34 – 36 2014 erbjöds att svara på enkäten. En och samma klient skulle fylla i enkäten endast en gång under mätperioden, även om klienten gjorde fler än ett besök. Alla besök räknades in; bokade besök, spontanbesök och hembesök.

Svarsfrekvens

Svarsfrekvens har inte beräknats i denna mätning.

Enkätens utformning

Den ordinarie brukarenkäten reviderades 2013 i syfte att få en tydligare koppling till socialförvaltningens åtaganden och de kvalitetsindikatorer som främst tagits fram av Socialstyrelsen och Sveriges kommuner och landsting (se bl.a. rapporten God kvalitet i socialtjänsten: Socialstyrelsen 2010; och Modell för utveckling av kvalitetsindikatorer i socialtjänsten: Socialstyrelsen & SKL 2007).

Enkäten är en förkortad version av den ordinarie brukarenkäten. Frågorna valdes utifrån två kriterier – dels de frågor där enheten för ekonomiskt bistånd hade ett tydligt svagare resultat än övriga verksamheter, dels de frågor som verksamheten bedömde hade grundläggande betydelse för ett arbete med god kvalitet. Förutom frågor om brukarens bakgrund ställdes i denna version frågor

2014-09-26

om bemötande, kompetens, diskriminering och helhetsbedömning av verksamheten. Även frågan om barnperspektiv valdes ut. Enkäten delades endast ut på svenska. På frågorna om helhetsbedömning av verksamheten är det möjligt att beräkna index. Indexresultatet baseras på tre frågor och har räknats ut med samma formel som tagits fram av Statistiska centralbyrån (SCB) i deras arbete med nöjd kund index (NKI). Resultatet från denna beräkning presenteras som ett index mellan 0 och 100, ju högre värde desto nöjdare brukare. Indexresultaten bör inte ses som ett absolut mått utan mera som en vägledning till eventuella förbättringsområden inom verksamheten.

Läsanvisning

För att förenkla presentationen av resultaten har svaren på enkätens 4-gradiga skala slagits ihop (dikotomiserats) till positivt (3+4) och negativt (1+2). Denna uppdelning presenteras i de flesta av rapportens tabeller. Detta innebär att när en siffra såsom 80 presenteras betyder detta att 80 procent av de svarande svarat positivt, det vill säga kryssat 3 eller 4. Observera även att i presentationen av resultaten så överensstämmer ej totalen med summan av respektive kön. Detta beror på att alla respondenter ej har fyllt i frågan om kön. Resultaten bör därför läsas som man/pojke, kvinna/flicka respektive totalt.

Resultat

Samtliga tabellnummer hänvisar till numrering i bilaga 2 - tabellbilaga

Bakgrundsfrågor

Ett antal bakgrundsfrågor ställdes i enkäten som berörde kön, ålder, ursprung, i vilken del av kommunen man är bosatt samt huruvida det var första besöket eller ej. Totalt svarade 99 brukare på den förkortade enkäten jämfört med 81 vid senaste enkäten. De flesta (71 %) var i åldersgrupperna 25-44 och 45-64. Det som särskilde sig var att en större andel (10 %) var över 65 år, senast motsvarade den gruppen endast 1 % av det totala antalet svaranden. Det var en jämn fördelning mellan män (47 %) och kvinnor (53 %). Förhållandet mellan andelen med svensk respektive utländsk bakgrund liknade det vid förra mätningen då ca två tredjedelar hade en utländsk bakgrund. (se bilaga 2 tabell 1 – 5)

Bemötande

Varje brukare ska bemötas med respekt. Bemötandet ska utgå från en helhetsyn där brukarens samlade livssituation utgör utgångspunkten. Alla ska be-

2014-09-26

handlas lika, ingen ska särbehandlas. Upplevd diskriminering behandlas särskilt under rubriken *Diskriminering*. Utifrån detta ställdes en fråga om bemötande i enkäten. Resultaten visar att 88 procent av de svarande är positiva till det bemötande de får av personalen, vilket är en ökning med 14 punkter från förra mätningen. Inga signifikanta skillnader gick att hitta mellan könen men andelen positiva hade ökat från 69 till 92 procent bland de kvinnliga brukarna. Enheten närmar sig därmed övriga verksamheter som alla låg på minst 94 procent i senaste brukarenkäten.

Tabell 6 – fråga 6 Föregående års resultat inom parentes

6- aug. Är du nöjd eller missnöjd med personalens bemötande (obs gäller ej personal i receptionen)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	84 (77)	16	3,4 (3,1)	45 (40)
Kvinna	92 (69)	8	3,4 (2,9)	50 (36)
Totalt	88 (74)	12	3,4 (3,0)	95 (80)

Kompetens

En verksamhet med god kvalitet förutsätter att medarbetarna har en god kompetens som kommer brukaren till nytta. Utifrån detta ställdes en fråga om personalens kunskaper i enkäten. Resultaten visar att de svarande är nöjda med personalens kunskaper (tabell 6 – fråga 7). Enheten har ökat med 13 punkter på man, kvinna och totala resultatet vardera. Därmed uppnår de den satta gränsen för godkänt på 80 procent positiva.

Tabell 6 – fråga 7 Föregående års resultat inom parentes

7 - aug. Är du nöjd eller missnöjd med personalens kunskaper (kunnighet/kompetens)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	80 (67)	20	3,2 (2,9)	45 (40)
Kvinna	88 (75)	12	3,2 (3,0)	50 (36)
Totalt	84 (71)	16	3,2 (3,0)	95 (80)

Diskriminering

Varje medborgare/brukare ska bemötas med respekt. Bemötandet ska utgå från en helhetssyn där brukarens samlade livssituation utgör utgångspunkten. Alla ska behandlas lika, ingen ska särbehandlas på grund av kön, ålder, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning eller andra individuella drag. Utifrån detta ställdes en fråga om diskriminering i enkäten. Resultaten visar att 7 procent av brukarna upplever att de blivit diskriminerade i kontakten med enheten för ekonomiskt

2014-09-26

bistånd, det motsvarar förvaltningens medelvärde i senaste brukarenkäten. För enheten är det en minskning med tolv procentenheter, vilket är positivt.

Tabell 7 - aug. Respondenter efter kön och totala antalet som upplevt sig diskriminerade samt på vilket sätt de upplevt att de blivit diskriminerade

		Totalt	Utifrån kön	Utifrån ålder	Utifrån sexuell läggning	Utifrån etnicitet	Utifrån språk	Utifrån annat
Man/pojke	Antal	3	0	0	0	3	2	1
	%inom Kön	7%	-	-	-	-	-	-
Kvinna/flicka	Antal	3	1	1	1	2	2	1
	% inom Kön	6%	-	-	-	-	-	-
Total	Antal	6	1	1	1	5	4	2
	% av totalt	7%	17%	17%	17%	83%	67%	33%

Inga signifikanta skillnader mellan könen gällande upplevd diskriminering JA/NEJ.

*Procent i kolumnen Totalt räknat på totala antalet respondenter av brukarenkäten.

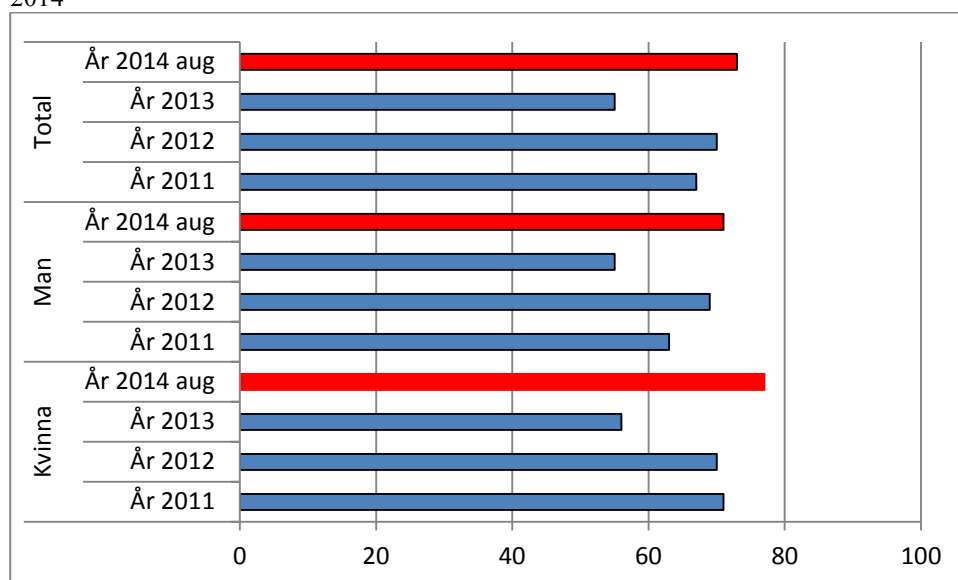
** Procent i övriga kolumner räknat på totala antalet som upplevt sig diskriminerade

Det är tydligt att flertalet brukare (83 %) upplever att den som diskriminerar är den som de har närmast kontakt med i sitt ärende (se bilaga 2 - tabell 8).

Helhetsbedömning av verksamheten (NKI)

Socialförvaltningen ska bedriva en verksamhet som hjälper brukaren och brukaren ska kunna känna sig trygg med detta. Detta mäter vi med hjälp av nöjd kund index (NKI) som är till för att ge en helhetsbedömning av verksamheten från brukarhåll. Resultaten visar ett NKI på 73 i augustis mätning. Jämfört med 2013 är detta en markant ökning, från 55, och även det högsta resultatet för enheten om vi tittar från år 2011 och framåt (se diagram 1). 73 är ett godkänt resultat. Förvaltningens medelvärde var 77 i senaste brukarenkäten (för jämförande siffror med övriga verksamheter se bilaga 2 – tabell 9).

Diagram 1. NKI enheten för ekonomiskt bistånd totalt och uppdelat på kön år 2011– augusti 2014

Inga signifikanta skillnader mellan könen i resultatet från augusti 2014

Barnperspektiv

Socialförvaltningen ska ha ett barnperspektiv i all handläggning. Utifrån det ställdes en fråga om huruvida brukaren anser att vi tar hänsyn till deras barns behov i kontakten med oss. Resultaten visar att enheten har uppnått ett godkänt resultat. Ökningen från 2013 är markant när vi tittar på totalen - 44 procentenheter. 42 personer besvarade frågan i denna enkät jämfört med 18 i den förra. (se tabell 11)

2014-09-26

Tabell 11. Är du nöjd eller missnöjd med vår hänsyn till ditt/dina barns behov i kontakten med oss?

	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	80 (25)	20	3,0 (2,0)	15 (8)
Kvinna	85 (56)	15	3,2 (2,6)	27 (9)
Totalt	83 (39)	17	3,1 (2,3)	42 (18)

Föregående års resultat inom parentes

Inga signifikanta skillnader hittades mellan könen

Diskussion

Antalet svarande i denna enkät ökade med knappt tjugo procent jämfört med den förra. Fler svarande ökar tillförlitligheten på resultatet. Samtidigt motsvarar 99 svarande ungefär fem procent av den totala populationen (det är ca 2000 personer aktuella på enheten) vilket får ses som en relativt liten andel. Att denna förkortade enkät endast delades ut på svenska påverkar också resultatet, då endast de med förståelse för svenska språket kunde svara. Tittar vi specifikt på bakgrundsfrågornas resultat så speglar de populationen i stort med undantag för att en övervägande del var föräldrar till minderåriga barn. Detta är dock positivt ur ett barnperspektiv, att vi får in fler svar från föräldrar/vårdnadshavare. För att summera tillförlitligheten så bör resultaten ses som att de motsvarar åsikterna hos de med förståelse för svenska språket.

Oavsett tillförlitligheten i stort bör resultaten ses som ett steg i rätt riktning. Enheten ökar antalet positiva svar markant på samtliga frågor och resultatet på NKI från 55 till 73. För att få godkänt resultat på en fråga ska enheten uppnå åttio procent positiva. Detta gör enheten nu i samtliga områden som fanns med i denna förkortade enkät. De signifikanta skillnader vi hittade mellan kön på ett antal frågor senast finns ej kvar i denna mätning.

Gällande frågan om diskriminering är enheten nu på samma nivå som medelvärdet för hela förvaltningen. Det finns dock ett problem med denna fråga. I förra enkäten var språket den vanligaste orsaken till att man upplevde sig diskriminerad. Eftersom vi endast erbjöd besökarna att svara på enkäten på svenska kan vi anta att resultatet är bättre än om vi hade erbjudit den på flera språk.

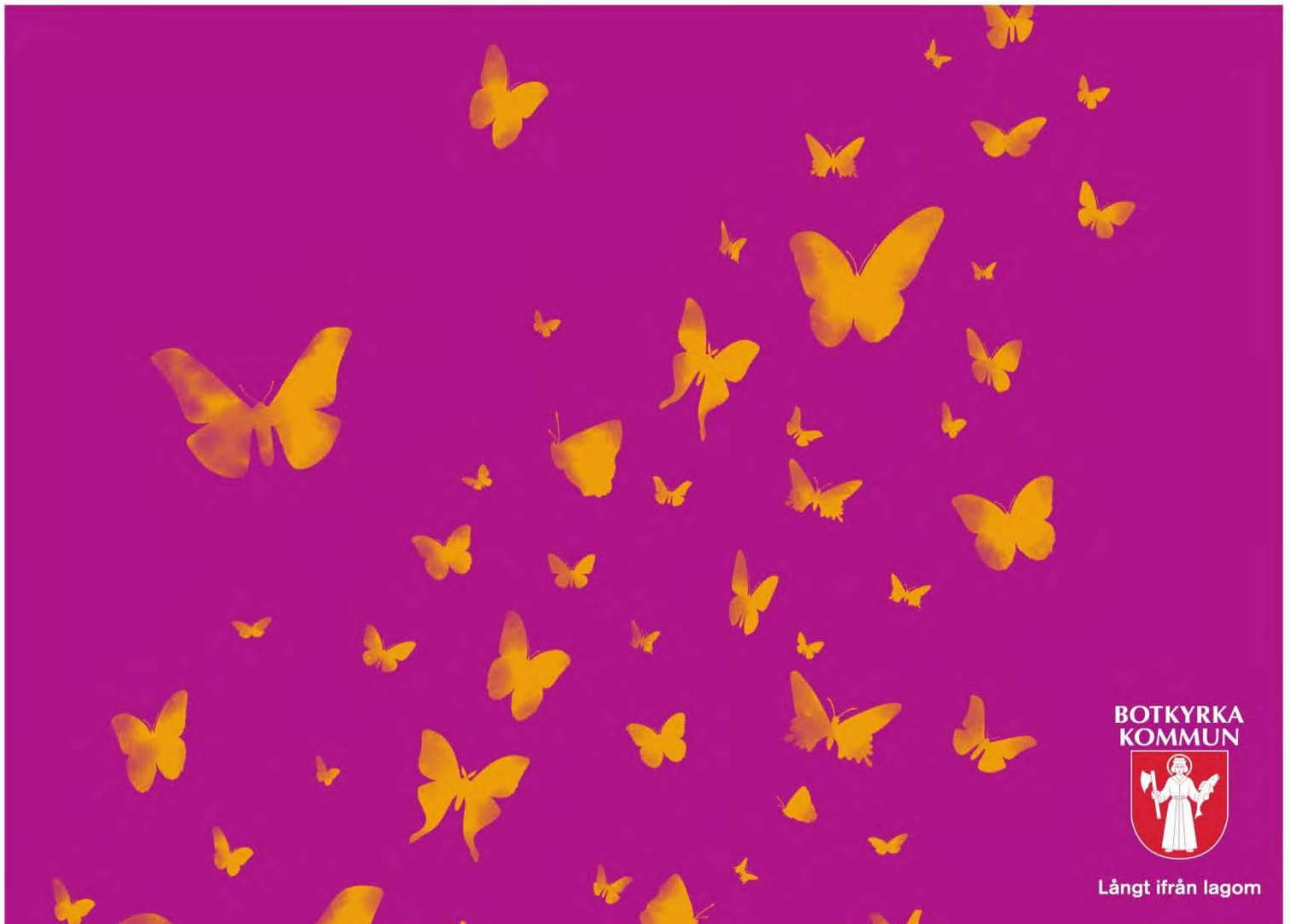
Dina svar är viktiga – ta chansen att påverka!

Du har fått en enkät i din hand. Vi vill undersöka vad du tycker om vårt arbete inom socialtjänsten. Dina svar är viktiga. Vi vill veta både vad vi kan göra bättre, men också vad du är nöjd med.

Dina svar har betydelse, ju fler personer som svarar på frågorna desto större möjlighet får vi att göra ett ännu bättre jobb.

Observera att dina svar är anonyma för alla anställda inom socialtjänsten.

Resultaten av enkäten kommer du att kunna läsa på botkyrka.se och i våra väntrum. Om du har frågor om eller synpunkter på enkäten är du välkommen att kontakta oss på socialförvaltningen.

BRUKARENKÄT SOCIALFÖRVALTNINGEN

Så här fyller du i enkäten

Detta frågeformulär består av ett antal frågor där vi vill att du betygsätter socialförvaltningens/ socialtjänstens arbete. På de flesta av frågorna ska du svara genom att kryssa i en ruta som stämmer bäst med vad du tycker. Svara på frågorna utifrån dina egna erfarenheter och tankar. Försök svara på alla frågorna.

Bakgrundsfrågor

(1) Är du man eller kvinna?

- Man/pojke
- Kvinna/flicka

(2) Hur gammal är du?

- 13–17
- 18–24
- 25–44
- 45–64
- 65+

(3) Var är du född?

- Jag är född utomlands
- Jag är född i Sverige, båda mina föräldrar är födda utomlands
- Jag är född i Sverige, en av mina föräldrar är också född i Sverige
- Jag är född i Sverige, båda mina föräldrar är också födda i Sverige

(4) I vilken del av Botkyrka bor du?

- Alby
- Fittja
- Hallunda/Norsborg
- Tullinge
- Tumba/Grödinge

(5) Är detta ditt första besök hos oss?

- Ja
- Nej

Bemötande

(6) Är du nöjd eller missnöjd med personalens bemötande (obs gäller ej personal i receptionen)?

			
Mycket missnöjd	Ganska missnöjd	Ganska nöjd	Mycket nöjd
☐	☐	☐	☐

Tillgänglighet (personal)

(9) Är du nöjd eller missnöjd med möjligheterna att få kontakt med oss?

			
Mycket missnöjd	Ganska missnöjd	Ganska nöjd	Mycket nöjd
☐	☐	☐	☐

Barnperspektiv

(19) Är du förälder till minderårigt/minderåriga barn?

☐	Ja
☐	Nej (gå vidare till fråga 20)

(19a) Om Ja - Är du nöjd eller missnöjd med vår hänsyn till ditt/dina barns behov i kontakten med oss?

			
Mycket missnöjd	Ganska missnöjd	Ganska nöjd	Mycket nöjd
☐	☐	☐	☐

Diskriminering

(15) I kontakten med oss, har du någon gång upplevt att du blivit diskriminerad (dvs sämre behandlad utifrån kön, ålder, sexuell läggning, etnicitet, språk etc)?

☐	Ja
☐	Nej (gå vidare till fråga 16)

(15a) Om Ja - ange på vilket sätt du upplevt att du blivit diskriminerad (flera alternativ kan anges):

a) utifrån kön	☐
b) utifrån ålder	☐
c) utifrån sexuell läggning	☐
d) utifrån etnicitet	☐
e) utifrån språk	☐
f) annat, ange vad:	☐

(15b) Om Ja - ange från vem (flera alternativ kan anges):

a) socialsekreteraren, behandlaren eller boendestödjaren som har hand om mitt ärende.	☐
b) personalen från receptionen.	☐
c) annan personal, ange:	☐

Helhetsbedömning av verksamheten

(16) Hur nöjd är du med hjälpen/rådgivningen från oss som <i>helhet</i> ?	Inte alls nöjd	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	I högsta grad nöjd	Ingen åsikt	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐	
(17) Hur väl har hjälpen/rådgivningen från oss uppfyllt dina <i>förväntningar</i> ?	Inte alls	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	I högsta grad	Ingen åsikt
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐	
(18) Tänk dig den bästa hjälp/rådgivning som man kan få från oss. <i>Hur nära eller långt ifrån</i> en sådan hjälp är den hjälp som du har fått?	Långt ifrån	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	Mycket nära	Ingen åsikt
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	☐	

Tack för din medverkan!

Bilaga 2

I tabellbilagan redovisas under varje fråga en tabell för resultatet 2013 samt en tabell för augustis resultat som särskiljs med tillägget ; -aug.

Bakgrundsfrågor

Missing = antal av totala antalet respondenter som ej besvarat frågan

Tabell 1. Respondenter efter kön per sektion *Missing 0*

		Sektion				
		Eeb1	Eeb 2	Mottagning	Jobbcentrum	Total
Man/pojke	Antal	6	11	23	0	40
	Andel i %	15%	28%	57%		100,0%
Kvinna/flicka	Antal	11	9	16	0	36
	Andel i %	31%	25%	44%		100,0%
Total	Antal	21	20	40	0	81
	Andel i %	26%	25%	49%	0%	100,0%

Tabell 1 - aug. Respondenter efter

kön per sektion *Missing 4*

		eeb
		Total
Man/pojke	Antal	45
	Andel i %	47%
Kvinna/flicka	Antal	50
	Andel i %	53%
Total	Antal	95
	Andel i %	100,0%

Tabell 2. Respondenter efter kön och ålder *Missing 4*

		Ålder					Total
		13-17	18-24	25-44	45-64	65+	
Man/pojke	Antal	0	9	17	13	1	48
	Andel i %		23%	43%	33%	3%	100,0%
Kvinna/flicka	Antal	0	5	16	14	0	106
	Andel i %		14%	46%	40%		100,0%
Total	Antal	1	14	33	28	1	77
	Andel i %	1%	18%	43%	36%	1%	100%

Tabell 2 - aug. Respondenter efter kön och ålder *Missing 4*

		Ålder				Total
		18-24	25-44	45-64	65+	
Man/pojke	Antal	12	19	11	3	45
	Andel i %	27%	42%	24%	7%	100%
Kvinna/flicka	Antal	7	12	25	6	50
	Andel i %	14%	24%	50%	12%	100%
Total	Antal	19	31	36	9	95
	Andel i %	20%	33%	38%	10%	100%

Tabell 3. Respondenter efter kön och utländsk eller svensk bakgrund *Missing 6*

		Bakgrund		Total
		Utländsk bakgrund	Svensk bakgrund	
Man/pojke	Antal	26	13	39
	Andel i %	67%	33%	100%
Kvinna/flicka	Antal	23	11	34
	Andel i %	68%	32%	100%
Total	Antal	50	25	75
	Andel i %	67%	33%	100%

Tabell 3 - aug. Respondenter efter kön och utländsk eller svensk bakgrund*Missing 5*

		Bakgrund		Total
		Utländsk bakgrund	Svensk bakgrund	
Man/pojke	Antal	30	14	44
	Andel i %	68%	32%	100%
Kvinna/flicka	Antal	27	23	50
	Andel i %	54%	46%	100%
Total	Antal	57	37	94
	Andel i %	61%	39%	100,0%

Tabell 4. Respondenter efter kön och i vilken del av Botkyrka de bor *Missing 10*

		I vilken del av Botkyrka bor du					Total
		Alby	Fittja	Hallunda/ Norsborg	Tullinge	Tumba/ Grödinge	
Man/pojke	Antal	9	4	14	3	6	36
	Andel i %	25%	11%	39%	8%	17%	100%
Kvinna/flicka	Antal	8	4	6	3	11	32
	Andel i %	25%	13%	19%	9%	34%	100%
Total	Antal	18	8	21	6	18	71
	Andel i %	25%	11%	30%	9%	25%	100%

Tabell 4-aug. Respondenter efter kön och i vilken del av Botkyrka de bor *Missing 6*

		I vilken del av Botkyrka bor du					Total
		Alby	Fittja	Hallunda/ Norsborg	Tullinge	Tumba/ Grödinge	
Man/pojke	Antal	10	7	7	3	17	44
	Andel i %	23%	16%	16%	7%	39%	100%
Kvinna/flicka	Antal	11	9	11	8	10	49
	Andel i %	22%	18%	22%	16%	20%	100,0 %
Total	Antal	21	16	18	11	27	93
	Andel i %	23%	17%	19%	12%	29%	100%

Tabell 5. Respondenter efter kön och om det är första besöket eller ej *Missing 6*

		Är detta ditt första besök hos oss		Total
		Ja	Nej	
Man/pojke	Antal	13	26	39
	Andel i %	33%	67%	100%
Kvinna/flicka	Antal	6	27	33
	Andel i %	18%	82%	100%
Total	Antal	21	54	75
	Andel i %	28%	72%	100%

Tabell 5. Respondenter efter kön och om det är första besöket eller ej *Missing 4*

		Är detta ditt första besök hos oss		Total
		Ja	Nej	
Man/pojke	Antal	13	32	45
	Andel i %	29%	71%	100%
Kvinna/flicka	Antal	7	43	50
	Andel i %	14%	86%	100%
Total	Antal	20	75	95
	Andel i %	21%	79%	100%

Enheten för ekonomiskt bistånd - Gemensamma frågor för hela förvaltningen

Positivt/negativt beskriver i antalet procent hur många som svarat nöjd respektive missnöjd per fråga. Inga statistiskt signifikanta skillnader mellan könen, signifikansen beräknad på medelvärde på respektive kön.

Tabell 6 – fråga 6 och 7

6. Är du nöjd eller missnöjd med personalens bemötande (obs gäller ej personal i receptionen)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	77	23	3,1	40
Kvinna	69	31	2,9	36
Totalt	74	26	3,0	80

6- aug. Är du nöjd eller missnöjd med personalens bemötande (obs gäller ej personal i receptionen)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	84	16	3,4	45
Kvinna	92	8	3,4	50
Totalt	88)	12	3,4	95

7. Är du nöjd eller missnöjd med personalens kunskaper (kunnighet/kompetens)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	67	33	2,9	40
Kvinna	75	25	3,0	36
Totalt	71	31	3,0	80

7 - aug. Är du nöjd eller missnöjd med personalens kunskaper (kunnighet/kompetens)?	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	80	20	3,2	45
Kvinna	88	12	3,2	50
Totalt	84	16	3,2	95

Diskriminering

Tabell 7. Respondenter efter kön och totala antalet som upplevt sig diskriminerade samt på vilket sätt de upplevt att de blivit diskriminerade

		Totalt	Utifrån kön	Utifrån ålder	Utifrån sexuell läggning	Utifrån etnicitet	Utifrån språk	Utifrån annat
Man/pojke	Antal	10	3	2	1	2	5	3
	% inom Kön	26%	-	-	-	-	-	-
Kvinna/flicka	Antal	9	0	3	0	2	4	2
	% inom Kön	30%	-	-	-	-	-	-
Total	Antal	20	3	6	1	4	9	5
	% av totalt	25%	15%	30%	5%	20%	45%	25%

Statistiska skillnader mellan könen ej möjliga att beräkna

Tabell 7 - aug. Respondenter efter kön och totala antalet som upplevt sig diskriminerade samt på vilket sätt de upplevt att de blivit diskriminerade

		Totalt	Utifrån kön	Utifrån ålder	Utifrån sexuell läggning	Utifrån etnicitet	Utifrån språk	Utifrån annat
Man/pojke	Antal	3	0	0	0	3	2	1
	% inom Kön	7%	-	-	-	-	-	-
Kvinna/flicka	Antal	3	1	1	1	2	2	1
	% inom Kön	6%	-	-	-	-	-	-
Total	Antal	6	1	1	1	5	4	2
	% av totalt	7%	17%	17%	17%	83%	67%	33%

Statistiska skillnader mellan könen ej möjliga att beräkna

Tabell 8. Respondenter efter kön och totala antalet som upplevt sig diskriminerade samt från vem de upplevt sig blivit diskriminerade

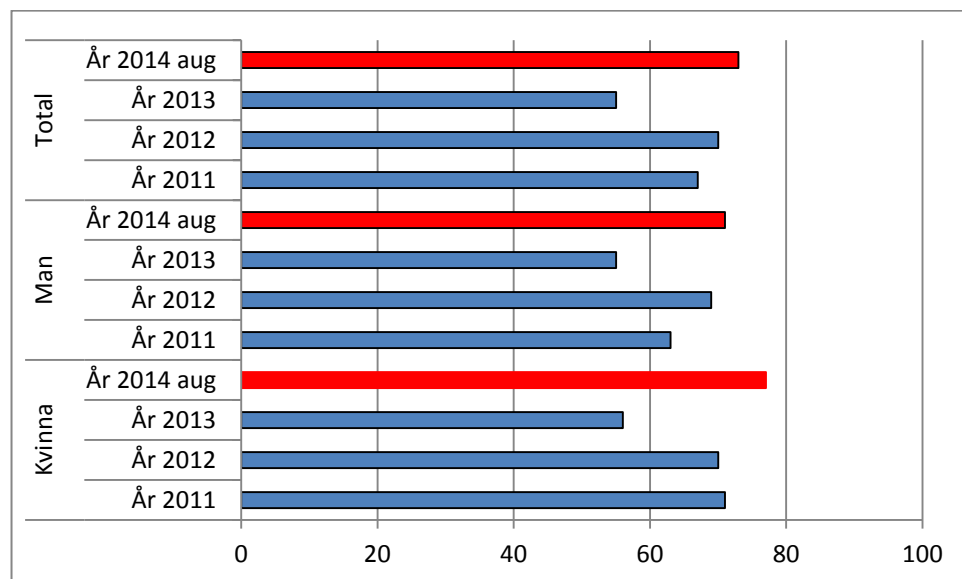
		Totalt	socialsekreteraren, behandlaren eller boendestödjaren som har hand om mitt ärende	Personalen från receptionen	Annan personal
Man/pojke	Antal	10	6	2	1
	%inom Kön	26%	-	-	-
Kvinna/flicka	Antal	9	5	2	2
	% inom Kön	30%	-	-	-
Total	Antal	20	12	4	3
	% av totalt	25%	60%	20%	15%

Tabell 8- aug. Respondenter efter kön och totala antalet som upplevt sig diskriminerade samt från vem de upplevt sig blivit diskriminerade

		Totalt	socialsekreteraren, behandlaren eller boendestödjaren som har hand om mitt ärende	Personalen från receptionen	Annan personal
Man/pojke	Antal	3	3	1	1
	%inom Kön	7%	-	-	-
Kvinna/flicka	Antal	3	2	1	1
	% inom Kön	6%	-	-	-
Total	Antal	7	5	2	2
	% av totalt	7%	83%	17%	17%

NKI - Enheten för ekonomiskt bistånd

Diagram 1 – NKI för enheten för ekonomiskt bistånd 2011 – aug 2014

Tabell 9. Socialförvaltningens (exkl. öppna förskolan) och enheternas totala NKI-värde samt uppdelat på kön och år. Gulmarkerat inom kolumn År 2013 och kolumn R är resultat för eeb augusti 2014

	Total			Man			Kvinna			R
	År 2011	År 2012	År 2013	År 2011	År 2012	År 2013	År 2011	År 2012	År 2013	
Soc (exkl. ÖF)	79	80	77	76	79	76	81	80	77	516
Ue	70	73	72	70	71	72	70	73	71	84
Re	90	86	87	86	83	87	91	88	87	145
Öf	92	93	90	89	90	86	93	93	90	190
Ve	77	87	80	72	86	81	87	89	80	74
eeb	67	70	55 73	63	69	55 71	71	70	56 77	67 89
spe	83	82	78	82	84	78	83	81	79	139
boe	76	73	*	75	77	*	76	65	*	*

Inga signifikanta skillnader mellan könen

R = Antalet respondenter under kolumn Total som besvarat alla tre frågor

* = För få svar för att beräkna NKI

Enheten för ekonomiskt bistånd – enhetsspecifika frågor

Tabell 10. Fråga 19. Respondenter efter kön och om de är förälder till minderårigt/minderåriga barn

Missing 14

Är du förälder till minderårigt/minderåriga barn				
		Ja	Nej	Total
Man/pojke	Antal	8	26	34
	Andel i %	23%	77%	100,0%
Kvinna/flicka	Antal	12	16	28
	Andel i %	43%	57%	100,0%
Total	Antal	22	45	67
	Andel i %	33%	67%	100,0%

Tabell 10 - aug. Fråga 19. Respondenter efter kön och om de är förälder till minderårigt/minderåriga barn

Missing 8

Är du förälder till minderårigt/minderåriga barn				
		Ja	Nej	Total
Man/pojke	Antal	17	27	44
	Andel i %	39%	61%	100,0%
Kvinna/flicka	Antal	27	20	47
	Andel i %	57%	43%	100,0%
Total	Antal	44	47	91
	Andel i %	48%	52%	100,0%

Tabell 11. Fråga 19a. Om Ja - Är du nöjd eller missnöjd med vår hänsyn till ditt/dina barns behov i kontakten med oss?

	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	25	75	2,0	8
Kvinna	56	44	2,6	9
Totalt	39	61	2,3	18

Tabell 11 - aug. Fråga 19a Om Ja - Är du nöjd eller missnöjd med vår hänsyn till ditt/dina barns behov i kontakten med oss?

	Positivt	Negativt	Medel	Antal svar
Man	80)	20	3,0	15
Kvinna	85	15	3,2	27
Totalt	83	17	3,1	42

Inga signifikanta skillnader mellan könen, signifikansen beräknad på medelvärde på respektive kön.

4

Förvaltningschefen informerar

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Socialchef Marie Lundqvist informerade om aktuella lokalfrågor.

Socialnämnden

5

Utseende av personuppgiftsombud (SN 2010:55)

Beslut

Socialnämnden utser Anneli Sjöberg till personuppgiftsombud.

Sammanfattning

Personuppgiftslagen föreskriver att den personuppgiftsansvarige, som i detta fall är socialnämnden, också är ytterst ansvariga för att dess behandlingar hanteras på ett ur lagen korrekt sätt.

Socialförvaltningens jurist Åse Linnerbäck är personuppgiftsombud. Personuppgiftsombud behöver utses under Åse Linnerbäcks föräldraledighet. Socialförvaltningen föreslår att utse nämndsekreteraren för socialnämnden som personuppgiftsombud.

Ärendet

Personuppgiftslagen som reglerar hanteringen kring behandlingar av personuppgifter, föreskriver att den personuppgiftsansvarige, som i detta fall är socialnämnden, också är ytterst ansvariga för att dess behandlingar hanteras på ett ur lagen korrekt sätt.

Personuppgiftsombudet har till uppgift enligt personuppgiftslagens 38 § att självständigt se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för denne.

Socialförvaltningens jurist Åse Linnerbäck är personuppgiftsombud. Personuppgiftsombud behöver utses under Åse Linnerbäcks föräldraledighet. Socialförvaltningen föreslår att utse nämndsekreteraren för socialnämnden Anneli Sjöberg som personuppgiftsombud.

Referens
Anneli Sjöberg

Mottagare
Styrelse/nämnd

Utseende av personuppgiftsombud till socialförvaltningen

Förslag till beslut

Socialnämnden utser Anneli Sjöberg till personuppgiftsombud.

Sammanfattning

Personuppgiftslagen föreskriver att den personuppgiftsansvarige, som i detta fall är socialnämnden, också är ytterst ansvariga för att dess behandlingar hanteras på ett ur lagen korrekt sätt.

Socialförvaltningens jurist Åse Linnerbäck är personuppgiftsombud. Personuppgiftsombud behöver utses under Åse Linnerbäcks föräldraledighet. Socialförvaltningen föreslår att utse nämndsekreteraren för socialnämnden som personuppgiftsombud.

Ärendet

Personuppgiftslagen som reglerar hanteringen kring behandlingar av personuppgifter, föreskriver att den personuppgiftsansvarige, som i detta fall är socialnämnden, också är ytterst ansvariga för att dess behandlingar hanteras på ett ur lagen korrekt sätt.

Personuppgiftsombudet har till uppgift enligt personuppgiftslagens 38 § att självständigt se till att den personuppgiftsansvarige behandlar personuppgifter på ett lagligt och korrekt sätt och i enlighet med god sed samt påpeka eventuella brister för denne.

Socialförvaltningens jurist Åse Linnerbäck är personuppgiftsombud. Personuppgiftsombud behöver utses under Åse Linnerbäcks föräldraledighet. Socialförvaltningen föreslår att utse nämndsekreteraren för socialnämnden Anneli Sjöberg som personuppgiftsombud.

Marie Lundqvist
socialchef

6

Sammanträdesordning 2015 för socialnämnden

Beslut

Socialnämnden godkänner datum för sammanträden 2014 med tillägget den 5 januari.

Ärendet

Socialnämnden fattade 2014-09-30 beslut om datum för nämndens sammanträden 2015.

Följande datum beslutades för nämndens sammanträden 2015.

27 januari, 17 februari, 10 mars, 28 april, 26 maj, 16 juni, 25 augusti, 29 september, 20 oktober, 24 november och 15 december.

Eftersom det är en ny mandatperiod behöver socialnämnden också ha ett sammanträde i början på januari för att utse utskottsledamöter och fatta beslut om socialnämndens delegationsordning.

5 januari 2015 föreslås för detta sammanträde.

7

Ärenden från samordningsförbundet i Botkyrka, Huddinge och Salem (SN 2014:14)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Från Samordningsförbundet Botkyrka anmäls:

Sammanträdesprotokoll 2014-09-19

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem**Offentligt
sammanträde** Nej**Sammanträdesdag** 19 september 2014**Tid och plats** Klockan 08:30 – 10.05
Patron Pehrs väg 6, Huddinge

Beslutande	Ledamöter	Frånvarande följande paragrafer	Tjänstgörande ersättare
	Mats Einarsson (V), ordförande, Botkyrka kommun Gunilla Helmersson (M), 1:e vice ordförande, Stockholms läns landsting Lars Pilsetnek (M), Salems kommun Fredrik Kristoffersen (M), Huddinge kommun Claudia Zamorano, Arbetsförmedlingen Ann Sjöström, Försäkringskassan	§§ 6 d – 8 klockan 09:45-10:05 §§ 1-4, 6-8 Samtliga	Mathias Holmlund, Försäkringskassan.

**Närvarande ej
tjänstgörande
ersättare** Stig Bjernerup (FP) Botkyrka kommun, Shewen Nysmed (S) Huddinge kommun.**Övriga närvarande** Se nästa sida**Utses att justera** Gunilla Helmersson**Justeringens tid** 24 september 2014**Paragrafer 1 - 8****Underskrifter**Lars Axelsson
*Sekreterare*Mats Einarsson
*Ordförande*Gunilla Helmersson
Justerande

Styrelsen för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem sammanträde den 19 september 2014.

Övriga närvarande

Elin Asplund, verkställande tjänsteman, Samordningsförbundet HBS

Hilda Gonzalez, processtödjare, Samordningsförbundet HBS

Lars Axelsson, sekreterare, Samordningsförbundet HBS

AE gh

**BEVIS
om justering av förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem,
protokoll**

Justeringen har anslagits på kommunens anslagstavla

Samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem
har sammanträtt den

19 september 2014

Protokollet har justerats den

24 september 2014

Anslaget sattes upp den

25 september 2014

Anslaget tas ner den

17 oktober 2014

Den som vill läsa protokollet kan kontakta

Verkställande tjänsteman,
förbundsstyrelsen
samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Underskrift

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 1

Val av justerare

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att utse Gunilla Helmerson (M) att jämte ordförande
Mats Einarsson (V) justera dagens protokoll.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Samverkan mellan kommun, landsting, arbetsförmedling och försäkringskassa

	Sammanträdesdatum	Paragraf
Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem	19 september 2014	§ 2

Godkännande av föredragningslistan

Styrelsen beslutar att godkänna föredragningslistan.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 3

Information

Redovisning av delutvärderingsrapport 2, START-projekt
Elin Asplund, verkställande tjänsteman, informerar bakgrund till START-projektet, om innehållet i delrapport 2. Bland annat om följeforskarens identifierade framgångsfaktorer, hittillsvarande analys och slutsatser.

Överläggning

Under informationen yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmerson (M), Shewen Nysmed (S), Mathias Holmlund, Försäkringskassan, Hilda Gonzalez, processtödjare. Efter detta förklaras informationen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 4

Rapporter

Almedalen 2014

Mathias Holmlund, Försäkringskassan, rapporterar från Almedalsveckan 2014. På ett av seminarierna var det generaldirektörerna Mikael Sjöberg (AF) och Dan Eliasson (FK) samt Lennart Gabrielsson, 1:e vice ordförande SKL som samtalade om samverkan i arbetsmarknadsfrågor, vilka möjligheter som finns och hur samordningsförbunden kan förstärka stödet till enskilda individer.

Överläggning

Under informationen yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmerson (M), Elin Asplund, verkställande tjänsteman, Hilda Gonzalez, processtödjare. Efter detta förklaras informationen avslutad.

Finsam-träff i länet

Gunilla Helmerson (M) berättar att var mycket diskussion om den nya fördelningsmodellen, om samordningsförbundens sparade medel som inte innevarande år omsätts i olika projekt på Finsam-träffen. Mötet konstaterade att konsekvenser och effekter av den nya fördelningsmodellen bör utredas vidare. För Botkyrkas del kan till exempel personer sakna egen försörjning med ändå inte ingå den andel som till exempel har ekonomiskt bistånd eller får sin försörjning genom sjukpenning. På mötet bestämdes även datum och plats för ägarmöte.

Överläggning

Under informationen yttrar sig Mats Einarsson (V), Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras informationen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 19 september 2014

Paragraf § 5

HBS 2014/46

Delårsuppföljning januari – augusti

Styrelsens beslut

Styrelsen godkänner rapporten.

Sammanfattning

Tertialrapporten beskriver Samordningsförbundets verksamhet under årets åtta första månader och följer upp åtaganden i verksamhetsplanen samt de övergripande målen för finansierade insatser och projekt. Rapporten ger också en sammanställning av budgetläget för förbundet.

Bedömningen är att förbundets verksamhet uppfyller åtagandena i verksamhetsplanen. Prognosen för det ekonomiska utfallet 2014 visar på totala kostnader för verksamheten på ca 22 miljoner kronor. Detta innebär att överskott från tidigare år sjunker till ca 4,6 miljoner kronor vid årets slut.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmersson (M), Stig Bjernerup (FP), Shewen Nysmed (S), Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 19 september 2014

Paragraf § 6 a

HBS 2014/4

**Anmälningssärende: Anmälan av protokolljustering, styrelsens
sammanträde den 16 maj 2014**

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att anteckna anmälan av förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salems protokoll från den 16 maj 2014 till protokollet.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 6 b

**Anmälningssärendet: Minnesanteckningar HBS beredningsgrupp,
den 10 september 2014.**

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna att de tagit del av minnesanteckningar HBS beredningsgrupp den 10 september 2014.

Sammanfattning

Minnesanteckningar delas ut till styrelsen under detta möte.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Binarsson (V), Gunilla Helmersson (M), Mathias Holmlund, Försäkringskassan, Stig Bjernerup (FP), Shewen Nysmed (S), Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 6 c

Anmälningssärende: Presidiets synpunkter på förslag till medelstildelning till samordningsförbund

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna att de tagit del av presidiets synpunkter på förslag till medelstildelning till samordningsförbund.

Sammanfattning

Presidiets synpunkter på förslag till fördelningsmodell för medelstildelning till samordningsförbund, dnr HBS-2014/42, har skickats ut till styrelsen innan detta möte. Synpunkterna har skickats till Försäkringskassan.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmerson (M), Mathias Holmlund, Försäkringskassan, Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justierare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 6 d

Anmälningssärende: Regeringsanslag för utveckling av mått för indikatorer inom finsamområdet

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna att de tagit del av regeringens beslut att bevilja Nationella Nätverket för samordningsförbund (NNS) 618 000 kronor för utveckling av mått för indikatorer inom finansiell samordning

Sammanfattning

Beslut om regeringsanslag för utveckling av mått för indikatorer inom finsamområdet har skickats ut till styrelsen inför detta möte.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 6 e

Anmälningssärende: Ansvarsfrihet 2013 från Botkyrka kommun och Arbetsförmedlingen

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna att de tagit del av Botkyrka kommuns och Arbetsförmedlingens beslut om att bevilja styrelsen för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem ansvarsfrihet för verksamheten under 2013.

Sammanfattning

Beslut om att Botkyrka kommun och att bevilja styrelsen för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem ansvarsfrihet för verksamheten under 2013 har skickats ut till styrelsen inför detta möte.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V). Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 19 september 2014

Paragraf § 6 d

Anmälningssärende: Budgetäskande för samordningsförbundet Huddinge, Botkyrka och Salem

Styrelsens beslut

Styrelsen beslutar att till protokollet anteckna att de tagit del av Salems kommun, socialnämndens beslut att bifall budgetäskande för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem, ~~ansvarsfrihet för 2015 och 2016.~~

Sammanfattning

Beslut om att Salems kommun, socialnämnden, beslutar att bifall budgetäskande för samordningsförbundet Botkyrka, Huddinge och Salem, ~~ansvarsfrihet för 2015 och 2016~~ har skickats ut till styrelsen inför detta möte.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Mats Einarsson (V), Gunilla Helmersson (M), Elin Asplund, verkställande tjänsteman. Efter detta förklaras överläggningen avslutad.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum 19 september 2014

Paragraf 67

HBS 2014/32

Informationspunkter

- a. **NNS nyhetsbrev nr 3, 2014**
Elin Asplund, verkställande tjänsteman informerar om Nationella Nätverket för samordningsförbund (NNS) nyhetsbrev nr 3, 2014.
- b. **Workshop Utveckling av uppföljning och utvärdering 30/9 i Huddinge**
Elin Asplund, verkställande tjänsteman, hälsar styrelsen välkommen till möte angående utveckling av utvärdering och uppföljning inom den finansiella samordningen.
Styrelsen beslutar att Stig Bjernerup (FP) deltar.
- c. **Slutkonferens från förstudien "samordning för Socialt företagande" 22/10 2014 i Stockholm**
Styrelsen beslutar att Mats Einarsson (V), Gunilla Helmersson (M), Fredrik Kristoffersen (M), Stig Bjernerup (FP) deltar i slutkonferensen.
- d. **Spridningskonferens START-projektet 20/11 i Tumba**
Elin Asplund, verkställande tjänsteman, hälsar styrelsen välkommen till mötet. Styrelsen tar till sig inbjudan och återkommer i frågan nästa sammanträde.
- e. **Nationell Finsamkonferens 24 - 25 mars 2015 i Linköping.**
Elin Asplund, verkställande tjänsteman, hälsar styrelsen välkommen till mötet. Styrelsens närvaro bestäms av nästkommande styrelse.

Signaturer:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

Förbundsstyrelsen samordningsförbundet Botkyrka,
Huddinge och Salem

Sammanträdesdatum
19 september 2014

Paragraf
§ 8

Övriga frågor

Elin Asplund, verkställande tjänsteman, ställer fråga om styrelsens och beredningsgruppens gemensamma sammanträde den 17 oktober 2014. Styrelsen anser att nuvarande arbetsform, där styrelsen och beredningsgruppen genomför ett gemensamt arbete med verksamhetsplan 2015, är en bra arbetsform.

Signatur:	Ordförande	Justerare	Utdragsbestyrkande: datum och signatur
			

8

Anmälan av delegationsbeslut (SN 2014:13)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärende

Dessa delegationsbeslut anmäls till nämnden:'

Förvaltningschef

Behörighet att effektuera attestlista.

Socialnämndens ordförande

*Beslut om tillstånd enl 8 kap 2 § alkohollagen för servering av alkohol-
drycker vid enstaka tillfälle/tidsperiod till allmänheten*

Teaterklubben Repliken 2014-09-26, 2014-09-28, 2014-10-03, 2014-10-10,
2014-10-11, 2014-10-17, 2014-10-24, 2014-10-25, 2014-11-14, 2014-11-15,
2014-11-22

*Beslut om ändring i tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten enligt 8 kap
2 § alkohollagen*

Teaterklubben repliken, serveringstid 2014-10-25

Alkoholhandläggare

*Beslut om tillstånd enl 8 kap 2 § alkohollagen för servering av alkohol-
drycker vid enstaka tillfälle/tidsperiod till slutet sällskap*

Josefin Uhnбом, Hangaren, Subtopia

Återkallelse av serveringstillstånd enl 9 kap 18 § alkohollagen pga ägarbyte

Motor & Ilyasson HB

*Återkallelse av serveringstillstånd på egen begäran enl 9 kap 18 § 1 alkohol-
lagen*

Mistik HB, Pizzeria La Grande

9

Anmälningssärenden (SN 2014:11)

Beslut

Socialnämnden har tagit del av informationen.

Ärendet

Dessa ärenden anmäls till nämnden:

Yttrande till Lotteriinspektionen:

*Yttrande gällande ansökan om Värdeautomater
Alby Vårdshus*